

SHIMOLDAGI SAHRODA HARBIY O'QUVLAR

4-5-sahifa ▶▶

● Gazeta 1992-yilning 24-iyunidan chiqa boshlagan ● 2022-yil 28-oktabr, №43 (3002)

YANGI O'ZBEKISTONDA EL AZIZ, INSON AZIZ

VATANPARVAR

www.mv-vatanparvar.uz

IJTIMOIY

HARBIY-VATANPARVARLIK GAZETASI

JAMOALAR JIDDIY SINOVLARDA

TOBLANDI

6-sahifa ▶▶

CHUQURLASHTIRILGAN KO'RRIK

8-sahifa ▶▶

HARAKAT SAFI KENGAYMOQDA

10-sahifa ▶▶

@ vatanparvar-bt@uamail.uz

t.me/mv_vatanparvar_uz
t.me/mudofaavazirligi

facebook.com/mudofaavazirligi

instagram.com/mudofaavazirligi

youtube.com/c/uzarmiya

15

ULKAN MAQSADLARNI KO'ZLAB

16

NUKUSDA AVLODLAR UCHRASHUVI

19

REGBI – SHIDDAT, SHIJOAT, SHAXT

Tahririyat haqida ma'lumot

Sayyor qabul

Мархабонинг неча йил деганда орзуси ушалди. У Фарғона давлат университетига талабаликка қабул қилинди! Бу хабарни эшитганда юраги қинидан чиқиб кетай дегани рост. Айниқса, ота-онасининг қувончини айтмайсизми? Турмуш ўртоғи ҳам улардан кам суюнмади. Тест жавоблари чиққанида уйлари гўё тўйхонага айланиб кетди. Қутлаган ким, дуо қилган ким... Лекин ўқиш бошланишига санокли кунлар қолганда аёлни ҳам боса бошлади. Ўқиши кундузги таълим йўналишида бўлса, яна Фарғона шаҳрида, улар эса Андижонда яшайди. Икки фарзандига ким қарайди, уларни қандай ташлаб кетади? Катта қизи Сабинахон бу йил мактабга чиқади. Унга алоҳида қаров, эътибор керак. Қайнона-қайнотасига суянай деса, улар кексайиб қолишган. Доим унга кўмакчи бўлиб келган турмуш ўртоғи эса Тошкент вилоятида хизмат қилади. Агар бирга яшашганидаям, болаларини ташлаб қўймасди, бир иложини топарди... Охири бу ҳақда ота-онасига «ёрилди». Ота-она-да, қиздаги бесаранжомликка дарров балоғардон бўлишди: невараларига улар қараб турамин дейишди. Сентябрь ойида Мархабо Фарғона шаҳрига, қисқа таътилга келган турмуш ўртоғи Ўткиржон эса Тошкент вилоятига йўл олди. Фарзандлар эса бувасининг уйига кўчиб ўтишди...

ИНСОН МАНФААТЛАРИ ҲАР НАРСАДАН УСТУН

Bahrom ABDURAHIMOV

Фарзандларининг ота-онаси бўла туриб, улардан алоҳида яшаётганидан виждони қийнаётган Ўткиржон бир гал Мархабо билан телефон орқали гаплаша туриб, шу ҳақда сўз очди. Фарзанд соғинчидан ўзи шундоғам тўлиб турган аёлнинг дарду дунёси қоронғи бўлди. Ўткиржон аёлини юпатгани сайин у йиғидан тўхтаб демасди.

Шу кунни Ўткиржон кечаси билан ухламади, кўп ўйлади ва тонгга яқин бир қарорга келди: у ҳар ёққа тарқалиб кетган оиласини йиғиб, яна бирга яшашади. Аммо Мархабонинг ўқиши уни ўйлантирарди...

Энг қувонарлиси, бунга ҳам ечим топилди. Мудофаа вазирининг ўринбосари полковник Ҳамдам Қаршиев томонидан ўтказилган навбатдаги сайёр қабулга келган кичик сержант Ўткиржон Маҳкамовнинг турмуш ўртоғи – Мархабохон Маҳкамовнинг ўқишини ўзи хизмат қилаётган вилоятга яқинроқ жойдаги олий ўқув юртига кўчириб масаласи ижобий ҳал қилинадиган бўлди.

– Бунчалик тез ҳал бўлади деб ўйламагандим, – дейди Ўткиржон ҳаяжонини яширмай. – 10 декабрга қадар ҳужжат топширишимиз керак экан. Суриштириб билдим, иккинчи семестрдан кундузги таълимни сиртки таълимга ўтказишнинг иложи бор экан. Шундай қилмоқчимиз. Энг асосийси, фарзандларимиз ёнимизда бўлади. Ўтган гал уларни кўргани борганимда бироз ичкикиб қолгандай туюлганди. Шунини ўйласам, қийналиб кетаман. Энди ҳеч қачон фарзандларимизни ёнимиздан узоклаштирмаймиз.

Ҳа, мудофаа вазирининг қабули шу каби бир қатор чигалликларнинг ечилишига ва

кўплаб мавҳум саволларга жавоб топилишига сабаб бўлди.

Унда вазирликнинг тегишли бош бошқарма ва бошқарма бошлиқлари ҳам иштирок этди. Олтмишдан ортиқ фуқаронинг мурожаатлари шу жойнинг ўзиде атрофлича ўрганиб чиқилиб, керакли амалий ёрдам кўрсатилди.

– Икки нафар фарзандимиз офицер. Айни вақтда катта ўғлим Қарши шаҳрида, кичиги Термиз шаҳрида хизмат қиляпти, – дейди Қуролли Кучлар фахрийси Баҳодир Аҳроров. – Улар билан фахрланаман. Ҳар доим дуои жонини қиламиз. Фарзандларим узокда бўлгани учун турмуш ўртоғим билан бирга яшаймиз. Шу кунларда аёлимнинг соғлиғи кўп безовта қиляпти. Уй ишларини қилишга қийналяпти. Шунинг учун фарзандларимиздан бирини ёнимизга олиб келиш бўйича мудофаа вазирининг ўринбосарига мурожаат қилдим. Вазиятни тушунтирдим, ёрдам беришга тайёрми дейишди. Жуда хурсандман. Бу хабарни эшитган турмуш ўртоғимнинг ҳам боши кўкка етади. Мурожаатимни эътиборсиз қолдирмаган мудофаа вазирининг ўринбосарига миннатдорлик билдираман.

– Ўғлим бу йил Ўзбекистон олий ҳарбий авиация билим юртига ўқишга кириш учун ҳужжат топширганди, – дейди Масайхон Насриддинова. – Лекин афсуски, ўқишга киролмади, бали етмади. Сайёр қабулга ўғлимнинг шу йили мазкур билим юртида ўқишининг имкони борми, деган саволга жавоб топиш мақсадида келгандим. Бу бўйича мутахассислар батафсил тушунча беришди.

– Кичик сержант Аббос Бекназаровнинг турмуш ўртоғиман, – деб ўзини таништирди навбатдаги сух-

батдошимиз Гулсанам Холбоева. – Тўйимизга бир йил бўлди. Айни вақтда мен Тошкент архитектура-қурилиш институтида таҳсил оламан. Турмуш ўртоғим эса Марғилон шаҳрида хизмат қилади. Шунинг учун ўқишимни Фарғона давлат университетига кўчирмоқчи бўлгандик. Лекин йўналишим тўғри келмади. Мудофаа вазирининг ўринбосарининг қабулига келиб, турмуш ўртоғимнинг хизматини Тошкент ёки Тошкент вилоятига кўчириш масаласини айтдим. Муаммомиз шу жойнинг ўзиде ҳал бўлди. Аввалига туш кўряпманми, деб ўйладим. Вазир ўринбосарининг «Бўлди, муаммоингиз ҳал бўлди, деб ишонаверинг. Сиз эса ўқишни имтиёзли диплом билан битиришга ваъда беринг!» дея оталарча самимий ғамхўрлик қилганларидан кўзларимга ёш келди. Соғ бўлсинлар! Ватан ҳимояси йўлида асло толмасинлар.

Қабул давомида мурожаатлар, муаммолар турли-туман бўлди. Улар орасида уй-жой таъминоти, тиббиёт каби масалалар билан бирга ҳарбий хизматга қайта тикланиш бўйича мурожаат қилганлар ҳам етарлича топилди. Энг муҳими, шу кунни Мудофаа вазирлиги қабулхонасидан кўплаб фуқароларнинг юзи ёришиб, қувонч кўз ёшларини артиб, чиқиб кетаётганига гувоҳ бўлдик. Таъкидлаш жоизки, бундай амалий тадбирларнинг бари ҳарбий хизматчиларнинг оилавий хотиржамлигига, шу орқали Ватанимиз сарҳадларининг ишончли ҳимоясига хизмат қилиши билан қимматли аҳамият касб этади.

Майор
Гулнора ҲОЖИМУРОДОВА

Harbiy psixologiya

ЖАНГОВАР ХУЛҚ НАМУНАСИ

Миллий мудофаа Куролли Кучлар психология фани доирасида алоҳида ўрганилиб, армия сафида хизмат ўтаётганлар фаолиятини такомиллаштириш, замонавий ёндашувларни ҳарбий амалиётда қўллаш йўллари белгилаб беради.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ҳарбий хизматчиларнинг ахлоқий-руҳий тайёргарлиги ва жанговар руҳини ошириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ижросини амалга татбиқ этишда ҳам ҳарбий психология фан сифатида муҳим ўрин тутди. Чунки ҳарбий хизматчиларни юксак жанговар руҳ соҳиби этиб тарбиялаш, уни енгилмас Ватан ҳимоячиси этиб сафга қўйиш ҳарбий фан ва таълимнинг бош мақсади саналади.

Ҳар қандай фавқулодда вазият ҳарбий хизматчилар томонидан ҳаёт учун хавфли бўлган вазифаларни бажариш, биринчи навбатда ахлоқий-руҳий тайёргарликка эга бўлишни талаб этади. Ахлоқий-руҳий тайёргарликнинг асосий таркиби когнитив ва эмоционал хоссалардан иборат эканлиги сабабли уни ҳарбий-психологик жараён деб кўрсатиш лозим.

Ҳарбий психологик таълим-тарбия лаёқатли ҳарбий хизматчиларни тарбиялашга эришишга қаратилган. Чунки фақатгина компетентли ҳарбий хизматчигина ўз хизматини маҳалладошлари, ватандошларининг ҳаёти учун қанчалик муҳим эканлигини баҳолай олади. Ҳарбий-касбий тафаккури ва хизмати жамиятда тинчлик ва барқарорликни таъминлаш учун кераклигини англайди. Компетентлик ҳарбий хизматчиларнинг касбий маҳоратини намоён этиб, фақатгина ўз касбининг устасигина касбига доир билимларини доимий тарзда ошириб, юксак маҳоратга эга бўлиш учун машқ қилади, изланишда бўлади. Бу хусусият Мудофаа вазирлиги ҳарбий хизматчиларига хосдир.

Замонавий жанг ва операциялар таркибида психологик омил иштирокининг ортиб бориши бўлажак командирларда ҳарбий-психологик кўникма, газандани йўқ қилиш учун керакли эмоционал реакция, ахлоқий-руҳий барқарорлик ҳамда ҳаёт учун хавфли вазиятда яқка тартибда қарор қабул қилишга тайёрлашни тақозо этмоқда. Бу ҳолат ҳарбий-психологик фанлар – ҳарбий психология, амалий ҳарбий психология, ҳарбий психология тарихи, ҳарбий психодиагностика, ҳарбий психокоррекция, ҳарбий-психологик маърифат, ахборот-психологик ҳужум, психологик иш, этнопсихология, ижтимоий психология каби фанларни ҳарбий таълим амалиётига киритиш ҳамда махсус ҳарбий фанлар тарзида ўқитиш эҳтиёжини юзага келтиради. Чунки шахсий таркибнинг ахлоқий-руҳий ҳолатини таъминлаш учун «Ҳарбий хизматчиларни ҳужум ва мудофаа жангини олиб боришга индивидуал тарзда тайёрлаш методикаси»дан фойдаланиш талаб этилади. Бунда ҳарбий-касбий идрок ва тафаккур шаклланиб, реал

курол-аслаҳа ва ҳарбий техникадан фойдаланган ҳолда организм функционал ҳолатининг ишчанлигини сақлаш, тоғли ва чўл ҳудудда машқларни бажариш, жанговар муҳитга мослашувчанликни таъминлаш ҳамда юқори жанговар шайликни сақлаш учун кечаси ва кундузи, турли об-ҳаво шароитида вазифаларни бажариш методикаси ўргатилади.

Ҳарбий-психологик амалиётда ҳарбий хизматчиларнинг ахлоқий-руҳий ҳолатини таъминлаш шартли

Олий ҳарбий таълим муассасаларида ҳарбий психология, ҳарбий психодиагностика, ҳарбий психокоррекция, ҳарбий-психологик маърифат, амалий ҳарбий психология каби фанларни махсус ҳарбий фанлар тарзида ўқитиб, уларни ҳарбий-психологик компетенцияни шакллантирувчи фанлар тарзида амал қилишига эришиш лозим.

рефлексга асосланганлигини инобатга олсак, «S → R» формуласи ҳаракатлар тарзида амал қилади. Бунда: «S – рағбат ((стимул) овқат)» ва «R – муносабат ((реакция) хулқ кўринишида овқатланиш)» кўринишида ифодаланади. Агар ҳарбий хизматчиларни фаолиятга тайёрлаш инструментал рефлексларга таянса, бунда аввало ўқитиш/ўргатиш, сўнгра компетентли ҳарбий хизматчи учун керакли бўлган билимни, сифатни мустаҳкамлаш лозим бўлади. Ҳарбий-психологик нуқтаи назардан «R» – маршни амалга ошириш учун шахсий таркиб билан рекогносцировка ўтказишни, жанговар хулқ намунасини шакллантиришни англатади. Аниқ жанговар хулқ намунасини шакллантириш фақатгина тўғри ўргатиш жараёнида ва уни мустаҳкамлаш йўли билан таъминланади. Жанговар хулқ намунасини мустаҳкамлаш аниқ жанговар вазиятда мудофаа ва ҳужум жангини инобатга олган тарзда позитив ва негатив мазмунга эга бўлишини ҳам

кўрсатиб ўтиш даркор. Яъни жанговар хулқ намунаси маданий таркибдан холи бўлиши билан бирга, ғалабани таъминлашда ибратли саналадики, фанда уни қахрамонлик феномени доирасида ўрганиш мақсадга мувофиқ. Шу боис, олий ҳарбий таълим муассасаларида ҳарбий психология, ҳарбий психодиагностика, ҳарбий психокоррекция, ҳарбий-психологик маърифат, амалий ҳарбий психология каби фанларни махсус ҳарбий фанлар тарзида ўқитиб, уларни ҳарбий-психологик компетенцияни шакллантирувчи фанлар тарзида амал қилишига эришиш лозим. Бу, ўз навбатида, олий ҳарбий таълим психологиясининг методологик асосини ишлаб чиқишни тақозо этади. Чунки жанговар хулқ, мураккаб хулқ намунаси сирасига кириб, уни эгаллаш асосан кузатув, моделлаштириш ва имитация асосида ўзлаштирилади. Мазкур контекстда ўқитиш/ўргатиш «S → r → s → R» формула тарзида кечади. Бунда «r → s» оралик таркиб саналиб, хаёл, тасаввур, когниция (бирламчи фикр туғилиши) каби турли психологик ҳолатларни ўзида ифода этади. Бу аснода ҳарбий-психологик жиҳатдан узатилган ёки ўзлаштирилган ахборотни мустаҳкамлаш эмас, балки хаёл, тасаввур, когниция каби психиканинг феноменлари бўйича онгда ёпиқ ёки очик тарздаги моделлаштириш кечади, назарий жиҳатдан уни ҳарбий-касбий онг маҳсули деб кўрсатиш мумкинки, ҳарбий хизматчиларни ўқитиш/ўргатишда ҳал қилувчи саналади.

Турли жанг ва операцияларда шахсий таркибнинг ахлоқий-руҳий ҳолатини таъминлашда ҳарбий-психологик компетенцияни шакллантирувчи фанлар тактик даражада ҳам, стратегик даражада ҳам амалий мазмун касб этади. Жумладан, командир ёки ҳарбий психолог «Ҳарбий хизматчиларни ҳалокатдан сақлаш» номли психотехникасидан фойдаланиб, ахлоқий-руҳий ҳолатни таъминлашлари мумкин. «Ҳарбий хизматчиларни ҳалокатдан сақлаш» психотехникасини қўллаш талаблари:

биринчидан, жанг (операция)нинг ҳарбий-психологик тавсифи асосида жанговар вазифани бажариш учун керакли бўлган кийим-кечак, қурол-аслаҳа, ҳарбий техникани танлаш;

иккинчидан, жанг (операция)нинг ҳарбий-психологик тавсифи асосида бажариладиган вазифалар учун керакли билим ва тажрибага эга бўлган ҳарбий хизматчиларни танлаш;

учинчидан, жанговар вазифани бажариш учун сараланган ҳарбий хизматчиларни бир-бирига таништириб, уларда «Жанговар бирлик ҳисси – Биз жангчилар» туйғусини шакллантиришни белгилаб олиш талаб этилади.

«Ҳарбий хизматчиларни ҳалокатдан сақлаш» психотехникасини қўл-

лаш тартиби шартли қадамлар кўринишида амалга оширилади. Бунда: ҳарбий хизматчи билан жанговар вазифанинг мақсади, қўлланиладиган қурол-аслаҳа, ҳарбий техника, тактик усул ва воситаларини аниқ макетлар воситасида изоҳлаш;

жанговар вазифани бажариш тартибини қисмларга ажратиб, бу жараёнда ҳар бир ҳарбий хизматчи аниқ жанговар вазифани бажаришини, унинг аниқлиги бу ҳарбий жамоа – ўртоқларининг ҳаёти билан ўлчанишини турли тактик-психологик тасвирлар асосида кўрсатиш;

жанговар вазифа бажарилиши мўлжалланган ҳудуднинг гео-маданий характеристикасини келтириб, катта ёки кичик шаҳарлар, дарё, кўл, тарихий обидалар, истиқомат қилувчи миллат ва дин вакиллари, уларнинг қўшнилари ҳақида асосли (равзведкавий) ахборот бериш;

жанговар вазифанинг муваффақиятли бажарилиши ёки муваффақиятсизликка дуч келиши ҳарбий хизматчини ва унинг жанговар ўртоқларининг оиласи, маҳалласи, тумани, халқи ва Ватан учун муҳимлик даражасини муҳокама қилиш;

жанговар вазифани бажаришда командирнинг ўрни, ролини кўрсатиб, уни ҳимоя қилиш, командир яраланганда қандай тартибда, ким ҳаракатларни бошқариши лозимлигини чизма тарзида кўрсатиш;

жанговар вазифани бажаришда ҳар бир ҳарбий хизматчи бажариладиган вазифа «занжирсиймо» тарзида кўриниш беришини, яъни бажарилган биринчи вазифадан сўнг иккинчи вазифа, кейин учинчи вазифа тарзида амал қилишини кўрсатиш;

жанговар вазифани бажаришга ҳарбий хизматчининг психологик тайёргарлик даражасини психометрик усуллар воситасида баҳолаш;

ҳар бир ҳарбий хизматчи Ватан фарзанди, юрт ўғлини, миллат шарафи эканлигини уларнинг онгига сингдириш талаб этилади.

«Ҳарбий хизматчиларни ҳалокатдан сақлаш» психотехникасини қўллаш командир ва ҳарбий психологлардан услубий-психологик тайёргарликка эга бўлишни талаб этади. Ушбу психотехника 7-10 кун давомида ўтказилади. Психотехникани ҳарбий амалиётда шартли қадамлар тарзида қўллашда ҳарбий-техник воситалардан самарали фойдаланиш лозим. Ҳар бир шартли қадам доирасида амалга ошириладиган вазифа 1 соатдан то 3 соатгача давом этиб, командир ёки психолог ҳарбий хизматчига мустақил тарзда жанговар хулқни эгаллаш ва реал вазиятга мослаштирилган тарзда ўзини намоён этиши учун шарт-шароит яратиб бериши мақсадга мувофиқ.

Полковник
Рустамжон САМАРОВ,
психология фанлари номзоди,
фалсафа фанлари доктори,
профессор

Mardi maydonlar

**МАМЛАКАТИМИЗНИНГ
ШИМОЛИДА МУДОФАА
ЖАНГИНИ ТАШКИЛ
ЭТИШ БЎЙИЧА
МАЖМУАВИЙ ҲАМДА
КУЧ ТУЗИЛМАЛАРИ
ҲАМКОРЛИГИДА
МАХСУС ЎҚУВЛАР
ЎТКАЗИЛДИ.**

ШИМОЛДАГИ САҲРОДА ҲАРБИЙ ЎҚУВЛАР

Мажмуавий тактик ўқув шартига кўра, бир неча юзлаб километр масофада давлатимиз чегарасини ноқонуний бузиб кирган ва мамлакат ичкарасига ҳаракатланаётган шартли душман бўлинмалари ҳаракатини тўхтатиш ва яқсон қилиш бўйича ўқув-жанговар вазифа олган ҳарбий қисм эрта тонгда «Йиғин» сигнали билан юқори жанговар шайлик ҳолатига келтирилди. Жанговар ва ҳарбий техникаларни сақлаш паркида барча техникалар сафарга шайланди.

Ҳарбий ва жанговар техникаларга жойлашган шахсий таркиб белгилан-

ган ҳудудга марш амалга оширди. Ҳаракат давомида колоннага шартли равишда ҳужумлар уюштирилиб, турли ностандарт вазиятларда ҳарбий хизматчиларнинг ҳаракати баҳоланди.

Дала шароитида бўлинмаларнинг жойлашуви, ҳудуд қўриқлови, муҳофаза ва таъминотни ташкил этиш бўйича олиб борилган машғулотлар давомида шахсий таркиб белгиланган жойларни тайёрлаш ва жиҳозлашга киришди. Шахсий таркиб чўл ҳудудида бўлинмалар ва техникаларнинг жойлашуви учун шароитлар

яратиб, мудофаа жангини олиб боришга ҳозирлик кўра бошлади.

Мажмуавий тактик ўқув чегара қўшинлари бўлинмаларининг жанговар навбатчиликни ўташ вақтида тўғридан-тўғри шартли душман ҳужумини қайтариши бўйича амалий ҳаракатлар билан бошланди. Куч тузилмалари ўртасида ўрнатилган ўзаро ҳамкорлик туфайли ҳар бир ҳаракат ҳарбий округ штабига зудлик билан етказилди ва у ерда бўлинмаларнинг бошқаруви ҳамда вазият ўзгариши бўйича қарорлар қабул қилинди.

Мудофаа маррасида олдиндан ўрнатилган сохта бўлинманинг жанговар техника макетлари шартли душмanning диққатини чалғитиб, асосий қўшин мудофаа ҳудудидаги окоплардан тутунли парда орқасидан жой эгаллашига қулайлик яратди. Мудофаа ҳудуди марраларини эгаллаш учун қисқа фурсатда жанговар техникаларда келган ҳарбий хизматчилар ҳам ўт очишни бошлади.

Кейинги навбатда мудофаа чизигидан ўнлаб километр ичкарида турган артиллерия бўлинмаларининг нишонларни яқсон этиши намоиш

этилди. Артиллерия оғир тўплари ҳамда бирваракайига отувчи реактив қурилмалар ёрдамида ёпиқ ўт очиш позицияларидан очилган ўт «оловли қалқон» бўлиб шартли душман жанговар техникаларини нишонга олди. Артиллерия ўтини бошқариш ва нишонларни аниқ кўрсатишда кўмак берган учувчисиз учиш апаратининг имкониятлари мазкур жангда тўлиқ намоиш этилди. Танкчилар взводи оғир жанговар техникалари билан мадад берганча шартли душманга катта талафотлар етказиб, унинг зирхли техникаларини сафдан чиқарди.

Барча турдаги қуроллардан ўқ узилиб, шартли душман кучлари

яксон этилди. Ўзаро ҳамкорлик ва уюшқоқлик, ҳарбий хизматчиларнинг юксак малака ва маҳорати бўлинмалар олдига қўйилган ўқув-жанговар вазифани муваффақиятли бажаришга замин яратди.

Албатта, жанг талафотсиз бўлмайди. Мазкур мажмуавий тактик ўқувда ҳам шартли ярадорларнинг ўзига ўзи ва сафдошига биринчи тиббий ёрдам кўрсатиши, жанг майдонидан жабрланганларни эвакуация қилиш бўйича ҳарбий тиббиёт ходимларининг ҳаракатлари амалда кўрсатиб берилди.

Ўқувларни Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси Аманбай Оринбаев, Мудофаа вазирлиги

масъул офицерлари, ҳарбий округлар вакиллари, ҳудуддаги куч тузилмалари раҳбарлари кузатиб борди.

Шундан кейин навбатдаги ўқув жойида Урганч гарнизонида жойлашган ҳамда кўргазмали ўқувга етиб келган ҳарбий қисмининг жанговар имкониятлари намоиш этилди.

Жанговар чизикда жойлашган ўқув жойларида Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Давлат хавфсизлик хизмати, Миллий гвардия бўйича Қорақалпоғистон Республикаси бошқармаси, Қорақалпоғистон Республикаси Ички ишлар, Фавқулодда вазиятлар ҳамда Соғлиқни сақлаш вазирликлари бўлинмалари ҳамкорлигида махсус-тактик ўқувлар

ўтказилди. Унда шартли равишда темир йўл транспортида ҳамда кўп қаватли бинода гаровга олинганларни озод этиш, блокпостга қилинган ҳужумни ҳамкорликда қайтариш, мерганлар жуфтлиги ҳаракати ва аҳоли яшаш пунктида шартли душманни яксон қилиш бўйича махсус ҳаракатлар намоиш этилди.

Ўқув сўнгида меҳмонлар ҳарбий округда мавжуд бўлган замонавий техника ҳамда полигон ҳудудида янгидан барпо этилган экстремал шароитларда яшовчанлик шаҳарчаси билан яқиндан танишишди.

**Шимоли-ғарбий ҳарбий округ
матбуот хизмати**

● ЖАМОАЛАР

ЖИДДИЙ
СИНОВЛАРДА
ТОВАЛАНДИ

**НУКУС ГАРНИЗОНИДА
ЖОЙЛАШГАН ҲАРБИЙ
ҚИСМДА МУДОФАА
ВАЗИРИНИНГ ЖАНГОВАР
ТАЙЁРГАРЛИК БЎЙИЧА
ЎРИНБОСАРИ РАҲБАРЛИГИДА
ИНСПЕКТОРЛИК НАЗОРАТ
ТЕКШИРУВИ ЎТКАЗИЛДИ.**

Текширув давомида ҳарбий қисм мансабдор шахсларининг жанговар-хизмат фаолиятини ташкиллаштиришга оид раҳбарий ҳужжат талабларига риоя этиши, бўлинмаларнинг ҳарбий техника ва қурол-аслаҳалар билан бутланганлиги, уларнинг жанговар шай ва соз ҳолатда сақланаётгани, белгиланган ҳудудларда озодалик сақланиши ҳамда кўкаламзорлаштирилгани, омборхоналарнинг хавфсизлиги каби мезонлар ҳам инobatга олинди. Жанговар ва маънавий-маърифий тайёргарлик машғулотларини ўтказиш учун яратилган ўқув-моддий база кўриқдан ўтказилиб, ҳарбий хизматчилардан жанговар ҳамда

техник тайёргарликлар бўйича меъёрлар қабул қилинди. Хусусан, саф кўригидан бошланган текширув техник, муҳандислик, тактик, тиббий, махсус тайёргарликлар, оммавий қирғин қуролларидан ҳимояланиш ҳамда ҳарбий топография каби фанлар бўйича меъёрларни қабул қилиш билан давом этди.

Жисмоний тайёргарлик жанговар шайликнинг асосий ва ажралмас қисми ҳисобланади. Зеро, ҳарбий хизматчининг кундалик турмуш ҳаёти, ўқув-жанговар хизмати мустақам соғлиқ, бақувват, матонатли бўлишни, хизмат қийинчиликларини, синов ва машаққатларни сабру бардош билан енгишни талаб этади. 100,

3 минг метр масофага югуриш, 5 минг метрга қурол билан марш югуриш, турникда тортилиш каби меъёрлар юрт ҳимоячиларининг жисмоний имкониятларини намойиш этиб, ҳарбий жамоаларда соғлом турмуш тарзи одат қилинганини кўрсатиб берди.

«Нукус» умумқўшин полигони ҳудудида давом этган синовларда шахсий таркиб қуроллардан моҳирлик билан фойдаланишни, кучли эмоционал ва жисмоний зўриқишларда ҳам жанговар топшириқларни бажара олишини амалда исботлаб берди.

Инспекторлик текшируви натижалари бўйича Мудофаа вазирлиги раҳбарияти томонидан ҳарбий қисм кўмондонлигига бўлинмаларнинг

жанговар шайлигини таъминлашга доир алоҳида кўрсатма ва тавсиялар берилди.

Таъкидлаш жоизки, армияда қўшинлар жанговар шайлиги ва тайёргарлиги турли синовларда, кўрик-танлов ва мусобақалар орқали текширилади. Ушбу тадбирлар мажмуи бўлинмаларнинг имкониятларини синовдан ўтказиб, ҳарбий техника ва қурол-аслаҳаларнинг шай ва созлигини, жанговар имкониятларини, шахсий таркибнинг ахлоқий-руҳий сифатларини назоратдан ўтказишга замин яратади.

**Шимоли-ғарбий ҳарбий округ
матбуот хизмати**

Xalqaro hamkorlik

ХАРБИЙ ТИББИЁТ

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий клиник госпиталида Туркия Республикаси Соғлиқ билимлари университети ректори Жевдет Эрдол бошчилигидаги делегация иштирокида давра суҳбати ўтказилди.

Суҳбат чоғида Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирининг ўринбосари полковник Ҳамдам Қаршиев икки давлат ўртасида барча соҳалар қатори ҳарбий соҳада ҳам ўзаро ҳамкорлик тадбирлари изчил давом эттириляётганини таъкидлади. Бунга 2022 йил 29 мартда имзоланган ҳукуматлараро ҳарбий соҳада ҳамкорлик битими яққол мисол экани қайд этилди.

Тадбирда таъкидланганидек, ўзаро ҳамкорликнинг янада мустаҳкамланишида икки давлат тиббиёт ходимларининг ўрни беқиёс. Туркия Республикаси Соғлиқ билимлари университетининг Бухоро давлат тиббиёт институтида Ибн Сино номидаги тиббиёт факультети ҳамда Малакали тиббий хизматлар олий мактаби ташкил этилгани фикримиз исботидир. 2021 йил 5 ноябрда

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий клиник госпитали ва Соғлиқни сақлаш вазирлигида туркиялик профессор Кемалетдин Айдин билан ҳарбий тиббиёт йўналишида ўзаро ҳамкорлик қилиш бўйича келишиб олинган бўлса, 2022 йилнинг июнь ойида 4 нафар ҳарбий шифокоримиз Туркияда ўтказилган ЭФЕС – 2022 ўқувига тайёргарлик машғулотларида иштирок этиб қайтди. Жорий йилнинг август ойида Туркия Республикаси Соғлиқ билимлари университетининг 11 нафар етук мутахассиси Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий клиник госпиталида фаолият олиб борди. Турк мутахассислари билан ушбу ҳамкорлик жараёнида 98 та юқори технологик жарроҳлик амалиёти ўтказилиб, госпиталь фаолиятига

РАВНАҚИ ЙЎЛИДА

ўнга яқин янги даволаш усуллари жорий этилди, 200 дан зиёд беморга малакали тиббий маслаҳат берилди.

Мулоқот давомида томонлар ҳарбий тиббиёт соҳасида ўзаро ҳамкорликни янада кенгайтириш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилдилар. Ҳарбий тиббиёт соҳасини янада ривожлантириш, етук ҳарбий тиббий кадрларни тайёрлаш юзасидан Ўзбекистон – Туркия ҳамкорлигининг бугунги ҳолати ва уни ривожлантириш истиқболлари кўриб чиқилди. Шунингдек, икки томонлама эришилган келишувларни амалий рўёбга чиқариш, конструктив ҳамкорликни фаоллаштиришга тайёр эканликлари қайд этилди. Ҳарбий тиббиёт йўналишида келгусида амалга оширилиши лозим бўлган тадбирлар келишиб олинди.

Ушбу суҳбат кенгайтирилган форматда госпиталь шахсий таркиби иштирокида давом этди. Унда Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазирининг вазирлик билан ҳамкорлик масалаларидаги фаоллиги, давлатлараро муносабатларни ривожлантиришга муносиб

ҳисса қўшиб келаётган ҳамкор ходимларни рағбатлантириш тўғрисидаги буйруғи ўқиб эшиттирилди. Унга кўра, Туркия Республикаси Соғлиқ билимлари университети ректори, тиббиёт фанлари доктори, профессор Жевдет Эрдол ҳамда Бухоро давлат тиббиёт институти Халқаро турк факультети декани, нейропсихология фанлари доктори, доцент Айнура Фейзиоглу Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг «Жанговар ҳамдўстликни мустаҳкамлашдаги хизматлари учун» кўкрак нишони билан тақдирланди.

Тадбир якунида Туркия делегацияси вакиллари Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий клиник госпиталининг замонавий инфратузилмаси ва технологик имкониятлари билан яқиндан танишди. Мазкур госпиталда халқаро стандартлар даражасида яратилган шарт-шароитлар меҳмонларда катта таассурот қолдирди.

Лейтенант
Дилшод РЎЗИҚУЛОВ,
«Vatanparvar»

Salomatlik

Мудофаа вазирлиги марказий аппарати шахсий таркиби Республика ихтисослаштирилган эндокринология илмий-амалий тиббиёт марказининг малакали шифокорлари томонидан тиббий кўрикдан ўтказилди. Президентимизнинг тегишли қарорига биноан, «Инсон кадрлари учун» шиори остида ташкиллаштирилган мазкур акция кам аломатли яширин касалликларни эрта аниқлаш ва уларнинг олдини олишдек эзгу мақсадга хизмат қилади.

Кўриққа келганлар дастлаб қон таҳлили топшириш билан бирга бир қатор скрининг текширувларидан ҳам ўтишди. Мутахассислар эса текширув кўрсаткичларини кўздан ке-

ЧУҚУРЛАШТИРИЛГАН
КЎРИК

чирар экан, уларда эндокрин касалликлар ва метаболик синдром (қандли диабетдан олдинги ҳолат)нинг бор ёки йўқлиги, мазкур касалликка мойил ёки мойил эмаслигини аниқлаб, ташхис қўйишди.

– Юқумли бўлмаган, аммо насл суриш эҳтимоли мавжуд касалликлардан бири эндокрин бези билан боғлиқ касалликлардир. Бунга, албатта, экологиядаги ўзгаришлар билан бирга инсонларнинг соғлом турмуш тарзига амал қилмасликлари ҳам муҳим омил бўлиб хизмат қилади. Айниқса, кейинги йилларда аҳоли ўртасида қандли диабетнинг иккинчи тури билан касалланиш кўрсаткичларининг органи инсон организмнинг нормал фаолият

олиб бориши издан чиқишига ва ҳаёт давомидаги қисқаришига сабаб бўлмоқда. Шунинг учун ҳам бугунги кунда мазкур касалликни барвақт аниқлаш ва даволаш масаласи долзарб аҳамият касб этмоқда.

– Мазкур тиббий кўрик шу жиҳати билан аҳамиятли, – дейди Республика ихтисослаштирилган эндокринология илмий-амалий тиббиёт маркази директори Феруз Тўраев. – Кўриққа малакали, тажрибали мутахассисларимизни жалб этганмиз. Бизни қувонтиргани, бугун чуқурлаштирилган текширувдан ўтган ҳарбий хизматчилар орасида қандли диабетга чалинган ёки мойил бўлганлар чиқмади. Бу, албатта, Ватанимиз ҳимоячиларининг доимий ҳаракатда эканликлари, спорт билан мунтазам шуғулланишлари ва шу орқали соғлом турмуш тарзига риоя қилишларининг натижасидир. Чунки инсон спорт билан мунтазам шуғулланса, тана вазни ҳам меъёрда бўлади. Тана вазнининг меъёрида бўлиши эса қандли диабет билан касалланиш эҳтимолини камайтиради.

Тиббий кўрик давомида шифокорлар ҳарбий хизматчиларга эндокрин бези билан боғлиқ касалликлар, уларни келтириб чиқарувчи омиллар, профилактикаси ҳақида ҳам тушунчалар беришди. Соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш меъёрлари акс эттирилган махсус маълумотнома тарқатишди.

Майор
Гулнора ҲОЖИМУРОВА

Bugunimiz qahramonlari

МАШАҚҚАТДАН МУВАФФАҚИЯТ САРИИ

БУГУНГИ СУХБАТДОШИМИЗ – «СОДИҚ ХИЗМАТЛАРИ УЧУН» МЕДАЛИ СОҲИБИ, ПОДПОЛКОВНИК МАҲМУД ЮСУПХОНОВ. У 1981 ЙИЛ 19 МАРТ КУНИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИНИНГ ОҚЎРҒОН ТУМАНИДА ТУҒИЛГАН.

Ҳозирги пайтда Фарғона вилоятининг Сўх туманида хизмат вазифасини ўтаётган қаҳрамонимиз аввалига биз билан суҳбатлашишга унамади. Дунёқараши кенг, кўпгина адабиётларни мутолаа қилишни канда қилмайдиган Маҳмуд Юсупхонов ўта камтарин ва камгап инсон экан. Суҳбатимиз давомида унинг ички дунёсига назар ташлашни бошлаганимизда ҳар бир сўзни кадрлаб, эҳтиёткорлик билан ишлатишига гувоҳ бўлдим. Сўзнинг қийматини билган инсоннинг кундалик ҳаётида ҳам тартиб-интизом бўлади.

– Бир ҳафта олдин телефон орқали мен билан суҳбатлашиш режасини айтганингизда, тўғриси, узоқ ўйладим, – дейди Маҳмуд Юсупхонов. – Ва бугун сиз билан дилдан суҳбатлашишга қарор қилдим. Чунки ўзим ҳақимда ҳеч қачон ҳеч кимга гапирмаган эдим.

БОЛАЛИК

Ёшлик чоғларимда маҳалламизнинг бир четида қаровсиз уй бўлар эди. Уша жойда маҳалладаги ўртоқларим билан аскар-аскар ўйнардик. Мен командир, қолган ўртоқларим эса аскарларим бўлар эди. Уша вақтларда телевизорда бериладиган «Ватанимга хизмат қиламан» (ҳозирги «Ватанпарвар»), «Марду майдон» каби кўрсатувларнинг бирор сонини қолдирмасдан, қизиқиб кўрар эдим. Айниқса, ҳарбийларнинг кийимлари, дала-ўқув майдонларида шуғулланишлари, ҳар хил қурооллардан отиш ва жанговар машиналарни бошқариши каби видеоларлар ёқарди. Бир кун устозимиз ҳамма синфдошларимга катта бўлсангиз, қайси касбни эгаллайсизлар, деган умумий савол билан мурожаат қилди. Мен ҳеч иккиланмасдан «ҳарбий бўламан», деб жавоб берганман. Ушанда устозим ҳарбий бўлиш учун яхши ўқиш, спорт билан шуғулланиш кераклигини айтган эди.

ОРЗУЛАР

Тўғри, ҳар бир инсоннинг ёшлигида орзулари кўп бўлади. Дадам ҳайдовчи бўлганлиги сабаб мен ҳам даставвал у кишига ўхшаган ҳайдовчи бўламан, деганман. Лекин яқиндагина муддатли ҳарбий хизматдан қайтган қўшнимиз Нурмат аканинг

армия ҳақидаги ҳикоялари ва менга мовий берет совға қилгани барча орзуларимни ортда қолдирди. Мен ҳарбий бўлишим шартлигини ва бу касбга меҳр қўйганлигимни тушуниб етганман.

ҲАРБИЙЛИККА ҚАДАМ

1998 йили орзуларим томон олға интилишимдаги тиришқоқлигим самара бериб, Чирчиқ олий танк кўмондонлик-муҳандислик билим юртига ўқишга қабул қилиндим. Ўзим орзу қилган ҳарбийлик либосини кийдим, энди фақат ўқишим, ота-онамининг ва менга ишонган барча устозларимнинг юзини ерга қаратмаслигим, офицер унвонига маҳалламизга кириб боришим керак эди.

Ўқишимнинг дастлабки кунлариданок ҳарбий билимларни қунт билан эгаллай бошладим. Курсантлар ҳаёти мен ўйлагандек осон эмас экан. Машаққатларни энгиб ўтишимда мактаб даврида яхши ўқиганим ва спорт билан мунтазам шуғулланганим катта ёрдам берди. Спортнинг миллий кураш тури бўйича ўтказилган мусобақаларда туман ва шаҳар ёлиблигини қўлга киритиб, билим юртининг нуфузини ҳимоя қилганман. Билим юртига шунчалик мослашиб кетганимдан 4 йил қандай ўтиб кетганлигини сезмай қолдим. Ўзим орзу қилган лейтенант ҳарбий унвонига эришдим.

Эгнимда ҳарбий либос ва елкамда лейтенант унвони билан маҳаллам кўчаларидан уйимга келар эканман, ўзимда йўқ бахтли эдим. Ҳамма менга ҳавас билан қарар, турли саволлар билан ақлимни шоширарди. Бу ота-онам ва ўзимнинг энг бахтли онларимиз эди.

Шундан сўнг Фарғона шаҳридаги десантчилар ҳарбий қисмида гуруҳ командири вазифасида дастлабки хизмат фаолиятимни бошладим. Билим юртида олган кўникма ва тажрибаларим туфайли ҳарбий хизматга деярли қийинчиликларсиз мослашиб кетдим.

ОИЛА

Оила қуриш, фарзанд тарбиялаш, уларни Ватанга фойдаси тегадиган баркамол инсон этиб вояга етказишдек масъулият ҳар бир йигитнинг бурчи ҳисобланади. Худди ана шу бурчга содиқ қолган ҳолда 2004

йилнинг олтин куз фаслида ўзим ёқтирган ва аҳдлашган қиз билан тўйимиз бўлиб ўтди. Минг шукурки, ҳозирги кунда 2 қиз ва 1 ўғилнинг ота-онаси бўлиб юрибмиз. Фахр билан айта оламанки, дунёдаги энг бахтли оилалардан биримиз.

ФАОЛИЯТ ЙЎЛИ

Машаққатсиз эришилган ҳар қандай йўл узоққа олиб бормаслиги аниқ. Сурхондарёнинг Сарисиё тоғларида мамлакатимизга суқилиб киришга уринган бир тўда газандларнинг яксон этилгани тўғрисида эшитганимизда билим юртининг 2-босқич курсанти эдик. Ушанда содиқ ва кўркмас ҳарбий акаларимиз борлигидан фахрлангандик. Вақтлар ўтиб, офицерлик хизматим давомида 2005 йили Андижон воқеаларида ноқонуний қуроолланган кучларга қарши сафдошларим билан ёнма-ён мардонавор курашганман. Менга ўша вақтда устозларим ва командирларим томонидан берилган билим ва тажрибалар вазифани талафотларсиз бажаришга ёрдам берганди. Давлатимиз сарҳадларини бузиб киришга уринган ҳар қандай ёвуз кучларга қарши сўнги нафасим қолгунча курашишга ўшандаёқ тайёр бўлганман.

МАШАҚҚАТ ВА МУВАФФАҚИЯТ

Тинимсиз меҳнат қилган инсон, албатта, кўзлаган мақсадига етади. Мен ёшлигимдан меҳнатда товланиб ўсганман, ота-онам бизни ҳалол ризқ билан тарбиялашган. Муваффақиятга эришишимнинг ягона йўли – тинимсиз меҳнат ва тўғри тарбия. Кўпчилик омадга боғлиқ дейишади, аммо қачон омадим келади, деб хаёл суришдан фойда йўқ, муваффақиятнинг 90 фоизи билим ва ҳаракат, қолган 10 фоизи тажрибадир.

Менинг камтарона хизматим юқори баҳоланиб, мухтарам Президентимиз томонидан «Содиқ хизматлари учун» медалига лойиқ кўрилдим. Бу мукофот Ватаним олдидаги бурчимни адо этишимда янада кўпроқ масъулият юклади. Ҳарбий хизматчилар ва ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ҳамда уларга таълим беришда куч-ғайрат бағишлади. Барчамизга маълумки, Фарғона вилоятининг Сўх тумани бир орол мисоли барча томони қўшни давлат ҳудуди

чегаралари билан ўралган. У ерда яшаётган аҳолининг кайфияти ва ҳолатини яхшилаш устида давлатимиз раҳбари доимий ҳаракатда. Мен ҳам олиб борилаётган ислохотларга ўз ҳиссамни қўшаётганимдан фахрланаман. Тўғри, бу бир томондан машаққатли вазифа, аммо бошқа томондан кишига ғурур ва ифтихор бағишлайди. Бундай ишончга лойиқ кўришганининг ўзи мен учун энг катта муваффақият.

ЭЪТИРОФ

Мен учун энг эса қоларли кун сифатида 2010 йил ҳарбий қисмда мамлакатимизнинг Биринчи Президенти билан учрашган куним бўлган. Аслида ҳар кимга ҳам мамлакат раҳбари билан учрашиш насиб қилавермайди. Мен бу бахтга эришган инсон сифатида бўлган учрашувни ҳозиргача фахр билан ёдга оламан.

Бундан ташқари, жанговар ва маънавий-маърифий тайёргарликдан эришган ютуқларим ва намунали ҳарбий интизомим туфайли юқори қўмондонлик томонидан бир қанча кўкрак нишонлари, қимматбаҳо совғалар ва фахрий ёрлиқлар билан тақдирланганман.

Сўх туманидаги сектор раҳбарлари билан ҳарбий қисм ўртасида ижобий муносабат ўрнатилган. Биз мунтазам равишда туман ёшлари билан давра суҳбатлари, учрашувлар, фестиваллар, спорт мусобақалари ўтказиб келмоқдамиз. Президентимиз томонидан жорий қилинган «Халқ ва армия – бир тану бир жон» шиори остидаги ижобий ҳаракатларни амалга оширган ҳолда аҳолининг турли қатламлари билан ҳамфикр ва ҳаммаслакмиз.

РЕЖАЛАР

Ҳозирда Қуроли Кучлар академиясининг сиртқи бўлими 2-босқичида таҳсил оляпман. Таълимни тугатганимдан сўнг Ватанимга хизмат қилишдан тўхтамаган ҳолда эл-юртимга нафи тегадиган ёш кадрларни тайёрлашда давом этаман. Қайси вазифада бўлишимдан қатъи назар, Ватаним олдидаги қасамёдимга содиқ қолган ҳолда юртим равнақи йўлида хизматимни давом эттираман.

Шерзод ШАРИПОВ,
«Vatanparvar»

Armiya va yoshlar

“VATAN TAYANCHI” – QUROLI KUCHLAR AKADEMIYASIDA

Toshkent viloyatining Bo‘stonliq tumanida joylashgan umumta‘lim maktablarining o‘quvchi-yoshlari uchun Qurolli Kuchlar akademiyasida “Vatan + muqaddas, uni himoya qilish sharafli burchdir!” shiori ostida ochiq eshiklar kuni tashkil etildi.

Ular akademiyada yaratilgan sharoitlar, jumladan, o‘quv jarayonida zamonaviy pedagogik, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan, trenajyorlar, modellashtirish va simulyatsiya usullaridan foydalanib kelinayotgan sinf xonalari, axborot-resurs markazi, Amir Temur va Jaloliddin Manguberdi tematik sinflari, kursantlarning yashash holatlari hamda Qurolli Kuchlar akademiyasi tarixi muzeyi bilan yaqindan tanishdilar.

– Ushbu ekskursiya bizni harbiy xizmat hayoti bilan yaqindan tanishtirdi. Kursantlarning o‘quv jarayoniga guvoh bo‘ldik. O‘zimizni ham amaliy mashg‘ulotlarda sinab ko‘rdik. Sinfosh o‘g‘il-qizlar besh kishidan ikki guruhga bo‘lindik. Otish maydonchasining trenajyori real vaziyatga yaqinlashtirilgan. Hatto mashqda otgan odamingiz sizning o‘qingizni his qiladi. Agar uch marta o‘q yesangiz, qurolingiz ishlamay qoladi.

O‘z-o‘zidan o‘yindan chetlatilasiz. Shu tariqa qaysi jamoada ko‘p odam qolsa, o‘shalar g‘olib bo‘ladi, – deydi Bo‘stonliq tumanidagi 53-umumta‘lim maktabining o‘quvchisi Asqar Suyarov. Shundan so‘ng mehmonlar akademiyaning katta majlislar zaliga taklif etilib, “Milliy armiya – matonat va jasorat maktabi” mavzusida davra suhbat o‘tkazildi. Tadbir davomida milliy armiyamizda olib borilayotgan islohotlar, Qurolli Kuchlar akademiyasiga o‘qishga

kirish tartibi to‘g‘risida batafsil ma‘lumot berib o‘tili.

O‘quvchilarga akademiya harbiy orkestri va muddatli harbiy xizmatchilar tomonidan tayyorlangan musiqiy dastur havola etildi. So‘ngra Qurolli Kuchlar akademiyasi faoliyati aks ettirilgan hujjatli film namoyish etilib, “O‘zbekiston armiyasi” jurnali hamda akademiyaning faoliyati aks ettirilgan bukletlar tarqatildi.

Abdulloh O‘KTAMQULOV

Harbiy-vatanparvarlik

HARAKAT SAFI KENGAYMOQDA

Jizzax garnizonidagi harbiy qismlarning birida Jizzax shahridagi 29 ta umumta‘lim maktabida tashkil etilgan “Vatan tayanchi” bolalar va o‘smirlar harbiy-vatanparvarlik harakati otryadi a‘zolarining tantanali va‘da berish marosimi bo‘lib o‘tdi.

Unda Jizzax viloyati “Vatan tayanchi” bolalar va o‘smirlar harbiy-vatanparvarlik harakati hududiy bo‘limi boshlig‘i tomonidan “Vatan tayanchi” harakatiga qabul qilingan o‘smirlarga tantanali va‘daning mohiyati, buning ortida otryad a‘zosi zimmasiga yuklatilgan mas‘uliyat va javobgarlik, Vatanga sadoqat va fidoyilik xususida so‘z yuritildi. Ta‘kidlash joizki, bugungi kunda Jizzax shahridagi umumta‘lim maktablaridan mazkur harbiy-vatanparvarlik harakatiga 580 nafar yosh a‘zo bo‘lgan.

Ushbu tadbirdan so‘ng viloyat favqulodda vaziyatlar boshqarmasi, O‘zbekiston Respublikasi mudofaasiga ko‘maklashuvchi “Vatanparvar” tashkiloti hamda harbiy

qismning maxsus texnikalari, qurol-aslahalari va Jizzax shahri ichki ishlar boshqarmasi, Davlat xavfsizlik xizmati

Chegara qo‘shinlarining kinologiya xizmati tomonidan xizmat itlari bilan ko‘rgazmali chiqishlari namoyish etildi.

**Markaziy harbiy okrug
matbuot xizmati**

Axloqiy-ruhiy tayyorgarlik

Миллий армиямиз ташкил этилган дастлабки кунларданоқ ҳарбий хизматчиларнинг ахлоқий-руҳий ҳолатини ривожлантириш муҳим вазифалардан бири этиб белгиланди. Мазкур йўналишдаги чора-тадбирларни амалга оширишда буюк аждодларимизнинг тарихий тажрибасига таяниш, улардан ибрат ва намуна олиш катта аҳамиятга эга.

ТАРИХИЙ ТАЖРИБАНИНГ ЎРНИ

Тарихга назар солсак, она заминимиз азалдан ҳақиқий ватанпарварлар юрти эканига гувоҳ бўламиз. Халқимизнинг кўплаб фидойи фарзандлари юрт тупроғини мардонавор ҳимоя қилиб, қаҳрамонлик намуналарини кўрсатишган. Ватан ва ватанпарварлик тушунчалари Турон заминиде яшаган аждодларимиз учун азиз ва муқаддас саналиб, уни ҳимоялашга шарафли бурч сифатида қаралган. Шу маънода тажовузкор босқинчиларга қарши курашда кўшиннинг энг аввало ахлоқий, руҳий жиҳатдан устун бўлиши ғалабага катта ҳисса қўшган.

Юнон тарихчиси ва нотиғи Полиэн ўзининг «Ҳарбий ҳийлалар» асарида шундай ёзади: «Сак қабилаеси оқсоқоллари Эрон кўшинини енгиш учун ҳарбий кенгаш ўтказётган вақтда уларнинг ҳузурига отбоқар Широқ келиб, ўз режасини баён қилади. Натижада ҳарбий ҳийла ишлатган ҳолда Широқнинг ёлғиз ўзи Доро II кўшинига қарши туриб, уларни мағлуб этади». У душманни ўз сўзларига ишонтириш мақсадида қабиладошларидан қилич билан танасига шикаст етказишларини сўрайди. Улардан ҳеч бири бу ишга ботина олмагач, Широқ қўлига қилич олиб, ўз бурни ва қулоқларини кесиб ташлаган ҳолда душман томон йўл олади ва кўзлаган мақсадига эришади. Инсон бармоғига зирапча қадалса, қанчалар азият чекади... Широқ тана аъзоларини кесиб, ўзига бу қадар азоб бериши замирида унинг озодлик йўлида ҳар қандай қийинчиликка руҳан тайёр эканини англаш қийин эмас.

Шонли тарихимизда Турон қопло-ни Жалолиддин Мангуберди ва унинг

устози Нажмиддин Кубро жасорати ҳам алоҳида аҳамиятга молик. Хусусан, Урганчада Нажмиддин Кубро томонидан «Жавонмард» мактабига асос солинган бўлиб, унда Кубровия тариқати асосида ватанпарварлик, душманга нисбатан аёвсиз қасоскорлик, ўлимдан қўрқмаслик ва озодлик ғоялари жангчилар (талабалар) онгига сингдирилган. Жавонмардлик инсондаги энг мураккаб жараён бўлиб, у мукамал ҳолатига етганида жанговар санъат даражасига кўтарилади.

Жавонмардлар ватанпарварлик ғоясининг ўлимдан устун эканини лашкар ва халқ онгига сингдириб, ўлим бу – тананинг жисмий кўринишдан маънавий-руҳий кўринишга ўтиш жараёни дея уқтирганлари душманга нисбатан ахлоқий-руҳий жиҳатдан устунликка эришишларини таъминлаган. Шу боис Жалолиддин Мангубердининг зафарли ҳужумларига нисбатан мўғул кўшинининг тажрибали лашкарбошилари ҳам қаршилиқ кўрсата олмаган. Мўғул босқинчилари билан бўлган 12 та жангда ғалаба қозонган Жалолиддин Мангуберди 1221 йилнинг ноябрь ойида Ҳинд дарёси бўйида содир бўлган 13-жангда мағлубиятга учрайди. Мағлубият сабаби саркарданнинг лашкарбошилари ўртасида юзага келган ўзаро келишмовчилик ва низолар эди.

Чингизхон Жалолиддин Мангубердининг жасоратидан ҳайратланиб, унга тан берган ҳолда ўз ўғилларига «ота ўғил мана шундай бўлиши лозим», деган сўзларни айтгани ҳам тарихдан маълум. Ўз даврида «Шерлар ичра энг зўр шер» деган номга са-

зovor бўлган саркарда Жалолиддин Мангуберди юртининг озодлиги ва мустақиллигини сақлаб қолиш йўлида 11 йил мўғул босқинчилари билан тўхтовсиз жанг қилиб, мисли кўрилмаган матонатни намоён этган. У Ватанни душманлардан ҳимоя қилиш учун ўзини ҳам, жангчиларини ҳам ахлоқий-руҳий жиҳатдан тайёрлаган. Жалолиддин аскарларида мардлик, ботирлик, инсонпарварлик, юртга ва халққа чексиз муҳаббат, садоқат ҳамда масъулият ҳиссини оширган бўлса, буюк соҳибқирон Амир Темур ўз кўшинини бошқаришда ахлоқий-руҳий омиллардан моҳирлик билан фойдаланган ҳолда, «Тажрибамда кўрилганким, азми қатъий, тадбиркор, хушёр, жанг кўрган, мард, шижоатли бир киши мингта тадбирсиз, лоқайд кишидан яхшироқдир», дея таъкидлаган.

Соҳибқирон ўз армиясида қатъий интизомни ушлаб туриши натижасида буюк ғалабаларга эришган. У аскарларининг жанговар руҳига катта эътибор қаратиб, кўшинлар тайёргарлиги тизимида турли жисмоний ва руҳий усулларни ҳам қўллаган. Кўшинининг ахлоқий-руҳий тайёргарлигини такомиллаштириш мақсадида кураш тушиш, ов қилиш, от чоптириш, камондан отиш каби йўналишларда мусобақалар ва байрам тадбирларини ўтказган. Ҳарбий-муслиқий дасталарнинг сурнай, карнай, ноғора каби муслиқий асбобларидан жангга чорлаш ва жангчиларни руҳлантириш учун фойдаланган.

Тарихчи олим Ж. Раҳимовнинг қайд этишича, подшоҳлар, саркарда-лар ва ҳарбий хизматчиларнинг тинч

даврдиги асосий машғулоти ов бўлиб, у жанговар шайлиқни сақлаб туриш учун замин яратган. Уларнинг ов машғулоти оддий овчиликдан тубдан фарқ қилиб, мардлик ва тезкорликни таъминлашга йўналтирилган. Чопиб бораётган оху ёки бўри, сиртлон ёки бошқа йиртқич ҳайвонларга ғанимининг чекинаётган, қочаётган ёхуд ҳужум қилаётган лашкарий гуруҳи сифатида қаралиб, тезлик билан чопаётган от устида ёйдан нишонни аниқ олиб, унга ўқ узиш, яқинлашиб бориб, найза билан ярадор қилиш, ўлдириш ва ҳатто 30-40 метр масофадан бўйнига арқон ташлаб, тириклайин ўлжа олиш маҳорати ҳам талаб этилган.

Хулоса ўрнида қайд этиш лозимки, ҳарбий хизматчиларда ахлоқий-руҳий сифатларни шакллантириш ва салбий психологик ҳолатларнинг олдини олишда тарихий мероснинг ўрни бекиёс. Шу боис тарихий тажрибага таянган ҳолда, бугун ахлоқий-руҳий сифатларини такомиллаштириш учун ҳарбий соҳани танлаган ёшларга «Тарихий хотирасиз – келажак йўқ» деган тамойилнинг мазмун-моҳиятини тушунтириш, Широқ, Нажмиддин Кубро, Жалолиддин Мангуберди ва Амир Темур каби буюк бобокалонларимизга муносиб авлод сифатида камол топишларига эришиш, юрт ҳимоячиларининг онги ва шуурига Ватан тинчлиги ва раванга йўлида бор куч-ғайратини ишга солиш шарафли бурч эканини сингдириш мақсадга мувофиқ.

Подполковник Музаффар ҚҮЧҚОРОВ
ДХХ Чегара қўшинлари

Ma'naviyat

МИЛЛАТ КЎЗГҮСИ

Бугунги кунда ўзбек тилининг халқимиз ижтимоий ҳаёти ва халқаро миқёсдаги обрў-эътиборини янада ошириш, униб-ўсиб келаётган ёш авлодни ватанпарварлик, миллий анъана ва қадриятларга садоқат руҳида тарбиялаш, мамлакатимизда давлат тилининг тўлақонли жорий этилишини таъминлаш ҳамда ўзбек тилини чуқур ўрганиш учун барча зарур шарт-шароитларни яратиш борасида кенг қамровли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Шу маънода ўзбек тилини янада ривожлантириш ва омалаштириш мақсадида Давлат хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари марказий аппарати, бўйсунувчи ҳарбий қисмлар ҳамда «Ёш чегарачилар» ҳарбий академик лицейида кенг жамоатчилик вакиллари, тилшунос олимлар, олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари ҳамда таниқли ёзувчи ва шоирлар иштирокида қатор маънавий-маърифий тадбирлар,

давра суҳбатлари, учрашувлар ҳамда адабий кечалар ўтказилди. Мазкур тадбирларда ўзбек адабий тили ниҳоятда бой, ифода имкониятлари чексиз, ўзига хос оҳанг ва товланишларга эга бўлган тил сифатида жаҳон тиллари орасида ўз ўрнига эга экани, тил ҳар бир миллатнинг энг қадри бойлиги, унинг маънавий қиёфаси, маданияти, ички дунёсини акс эттирувчи муҳим восита саналиши, тилнинг давомийлиги ва умрбоқийлигини эса унда сўзловчиларнинг миллий

ғурури, куч-қудрати, адабиёти ва санъати белгилаб бериши мутахассислар томонидан алоҳида эътироф этилди. Шу каби тадбирлар чегара олди ҳудудларида жойлашган таълим муассасаларида ҳам ташкил этилиб, сарҳадларимиз посбонлари ва ўқувчилар томонидан сержило тилимизда яратилган шеърлар ўқилиб, қўшиқлар ижро этилди. Туркий тилда сермахсул ижод қилган буюк мутафаккирларнинг асарлари асосида намойиш этилган сахна кўринишлари эса тили-

мизнинг жозибасию гўзаллигини яна бир бор намоён этди. Юқоридагилар билан бир қаторда сарҳадларимиз посбонлари учун адаблар хиёбони, жойлардаги ижод мактаблари ва музейларга ҳам экскурсиялар уюштирилиб, мазкур жараёнда иштирокчилар тил ривожига ҳисса қўшган адаблар ҳаёти ва ижоди, уларнинг яратган дурдона асарлари билан яқиндан танишдилар.

Майор Фарида БОБОЖОНОВА
ДХХ Чегара қўшинлари

Huquqiy targ'ibot

Хозирги кунда ривожланган хорижий давлатлар ҳуқуқий тизимида низони судгача олиб бормасдан, муқобил йўл билан ҳал қилишга қаратилган медиация + яраштирув жараёни алоҳида аҳамият касб этмоқда. Юртимизда ҳам чинакам бозор механизмларининг амалга оширилиши соҳасини тартибга солувчи зарур ҳуқуқий замин яратилишини талаб қилади.

МЕДИАЦИЯНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ

Медиация тушунчаси лотинча «mediare» сўзидан олинган бўлиб, «воситачилик қилиш» деган маънони англатади. Шу сабабли халқаро муомалада медиация «воситачилик», «яраштириш мақсадида аралашув» маъноларида қўлланилади ва юридик адабиётларда медиация ҳамда воситачилик тушунчалари бир хил маъно касб этади. БМТ уставининг 33-моддасида медиация (*воситачилик*) низоларни ҳал этиш воситаси сифатида тан олинган. Давлатимизда ҳам мустақиллик йилларида амалга оширилаётган кенг кўламдаги иқтисодий ислохотлар натижасида хўжалик юритувчи субъектлар ва тадбиркорларнинг ўз ҳуқуқлари ҳамда қонун билан қўриқланадиган манфаатларини чуқур англаб етишлари, иқтисодиёт ва ҳуқуқ соҳасидаги дунёқарашларнинг тубдан ўзгараётганлиги суд-ҳуқуқ ислохотларини амалга оширишни янада жадаллаштиришни, хусусан, низоларни судгача ҳал қилишнинг муқобил усулларидан фойдаланишни тақозо этмоқда.

Медиациянинг мақсади – низолашувчи тарафларнинг низоларини мустақил, ўзаро фойдали шартлар асосида ҳал этиш имкониятини топшига кўмаклашишдан иборат бўлиб, унинг асосий тамойилларига ихтиёрийлик, тарафларнинг тенглиги, бетарафлик, медиаторнинг ҳолислиги, махфийлик кабилар қиради. Медиация жараёни музокаралардан иборат бўлиб, унинг муваффақияти нафақат тарафларнинг келишмовчиликларини ҳал этишга бўлган иродаси ва интилиши, балки медиаторнинг тажрибаси ва маҳоратига ҳам боғлиқдир.

Медиацияга нисбатан жамиятда вужудга келган эҳтиёж ўтган асрда янги касб – медиаторларнинг шаклланишига олиб келган. Медиаторлар далилларни текширмайди ва тарафларнинг талаблари қонунийлигига баҳо бермайди, аксинча, уларнинг асосий вазифаси – тарафлар ўртасида бир-бирларини тушунишга, тарафлар учун мақбул шартларда муаммони ҳал этиш имкониятларини излаш ва ҳал этишга кўмаклашишдан иборатдир.

Медиация – мажбурий кучга эга бўлмаган, тарафларнинг ихтиёрийлигига асосланган конфиденциал жараён. У низолашаётган тарафларнинг ихтиёрига кўра, танлаб олинган бетараф учинчи шахснинг воситачи-

лигида шартномавий-ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиққан низони ўзаро мурося – ярашув йўли билан ҳуқуқий асосда ҳал этиш жараёни. Бетараф учинчи шахс – медиатор аслида судья ҳам, арбитр ҳам эмас ва вужудга келган низо юзасидан ҳеч қандай мустақил қарор ҳам қабул қилмайди. Ҳакамлик судидан у айнан шу жиҳати билан фарқ қилади.

Мамлакатимизда бозор иқтисодиётига асосланган муносабатлар жадал ривожланиб борар экан, субъектлар ўртасида турли низолар вужудга келиши муқаррар. Тарафлар низонинг ечимини топиш мақсадида анъанавий йўлни танлашга, яъни судга мурожаат қилишларига тўғри келади, аммо сўнги пайтларда уларни ҳал қилишнинг муқобил усуллари, хусусан, медиация жараёни тобора оммалашиб бораётганини таъкидлаб ўтиш керак.

Мамлакатимизда тарафлар ўртасида келиб чиққан низони ўзаро мақбул қарорга эришиши учун уларнинг ихтиёрий розилиги асосида медиатор кўмагида ҳал қилиш учун ҳуқуқий асос Ўзбекистон Республикасининг 2018 йил 3 июлдаги 482-сонли «Медиация тўғрисида»ги қонуни ҳисобланади. Ушбу қонуннинг мақсади медиация соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборатдир. Шу билан бирга, медиация жараёнининг самарадорлиги бевосита медиаторнинг малакасига, шунингдек, низони ихтиёрий равишда ҳал қилиш учун томонларнинг тайёрлигига боғлиқ.

Медиация ҳуқуқшунослик, психология, социология фанларини бирлаштирган жараён. Шу ўринда савол туғилади, медиатор вазифасини ким самарали бажара олади – ҳуқуқшуносми ёки психолог? Хорижий амалиётда адвокатлар томонидан муваффақиятли қўлланиладиган кўплаб ярашув процедуралари мавжуд: махсус келишув шартномаси, воситачилик ва бошқалар. Низоларни ихтиёрий ҳал этишнинг асосий тамойилларини мустаҳкамлаб, низоларни муқобил ҳал этиш турларини кенгайтириш ва аниқлаштириш орқали хорижий тажрибани ўрганиш зарур.

Медиаторнинг мақсади – низоларни судгача олиб бормасдан, суд жараёнида ҳам тузилиши мумкин бўлган томонларнинг ихтиёрий келишуви орқали манфаатлар мувозанатини сақлаш ва низони ҳал қилишни рағбатлантириш. Тарафларнинг ўзаро

мақбул қарорга эришиш учун ихтиёрий розилиги асосида адвокатлар томонидан низоларни ҳал қилиш амалиёти қўлланиб келинади. Бунга мисол тариқасида суд жараёнида тасдиқланган, тарафлар ўрталарида тузилган ўзаро келишув битимларини келтириш мумкин. Адвокатга бир ёнлама ёки суд вакилига қарамаслик керак. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик процессуал кодексининг 166-моддасига кўра, суд тарафларни яраштириш учун чоралар кўради, уларга фуқаролик суд ишларини юритишнинг барча босқичларида низони ҳал этишга кўмаклашади. «Тарафлар келишув битимини ёки медиатив келишувни тузиб, низони ўзаро талабларнинг тўлиқ ҳажмида ёки қисман ҳал этиши мумкин. Келишув битими ёки медиатив келишув даъво тартибида юритиладиган ҳар қандай иш бўйича тузилиши мумкин. Келишув битими фуқаролик суд ишларини юритишнинг ҳар қандай босқичида ва суд ҳужжатини ижро этиш жараёнида, медиатив келишув эса биринчи инстанция судида суд алоҳида хонага (*маслаҳатхонага*) суд ҳужжатини қабул қилиш учун чиққунига қадар тарафлар томонидан тузилиши мумкин. Келишув битими ёки медиатив келишув ёзма шаклда тузилади ва келишув битимини, медиатив келишувни тузган шахслар ёки уларнинг вакиллари томонидан имзоланади. Келишув битими суд томонидан тасдиқланганидан кейин тузилган ҳисобланади». Шундай қилиб, медиация жараёни (*медиатив келишув*) аслида унинг натижаси бўйича келишув битимига тенглаштирилади.

Тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса, аризанинг кўрмасдан қолдириш асослари, тартиби ва оқибатлари Фуқаролик процессуал кодексининг 122-моддаси 103-бандига асосан суд аризани кўрмасдан қолдиради ва Фуқаролик процессуал кодексининг 123-моддаси иккинчи қисмига кўра, суд ушбу кодекс 122-моддасининг 1, 3, 4 ва 103-бандларида назарда тутилган асослар бўйича аризани кўрмасдан қолдириб, ажримда давлат божини қайтариш ва даъвони таъминлаш юзасидан кўрилган чораларни бекор қилиш ҳақидаги қайдларни кўрсатади. Адвокат низони тезкор ва энг самарали усулда ҳал этишга, шу жумладан, суддан ташқари тартибда ҳал этишга манфаатдор бўлиб, у қонуний

ва ижро этувчи келишувни ишлаб чиқишга, эришилган келишувларни тўғри шакллантиришга қодир.

Ўзбекистон Республикаси «Медиация тўғрисида»ги қонунининг 12-моддасига кўра, медиаторнинг фаолияти профессионал ёки непрофессионал асосда амалга оширилиши мумкин. Профессионал асосдаги медиатор фаолиятини Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан тасдиқланадиган медиаторларни тайёрлаш дастури бўйича махсус ўқув курсидан ўтган, шунингдек, Профессионал медиаторлар реестрига киритилган шахс амалга оширилиши мумкин.

Нпрофессионал асосдаги медиатор фаолиятини йигирма беш ёшга тўлган ва медиатор вазифаларини бажаришга розилик берган шахс амалга оширилиши мумкин. Нпрофессионал асосдаги медиатор фаолиятини амалга оширувчи шахс ҳам Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан тасдиқланадиган медиаторларни тайёрлаш дастури бўйича махсус ўқув курсидан ўтиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси «Адвокатура тўғрисида»ги қонунда адвокатга қуйидагича таъриф берилган: олий юридик маълумотга эга бўлган ва адвокатлик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензияни белгиланган тартибда олган Ўзбекистон Республикасининг фуқароси Ўзбекистон Республикасида адвокат бўлиши мумкин. Ушбу қонуннинг 3-моддасига асосан, адвокат медиатор сифатидаги фаолият билан шуғулланишга ҳақли эканлиги белгиланган.

Адвокат медиация жараёнида низолашаётган тарафларнинг вакили бўлиб қатнашиши ва медиаторлик вазифасини ҳам бажариши мумкин. Тарафларнинг вакили сифатида қатнашганда кириш нутқи билан нутқ сўзлайди ёки тарафларнинг тақдимида ишончли шахсни қўллаб-қувватлайди, ишонч билдирувчига ҳуқуқий масалалар бўйича маслаҳатлар ва тушунтиришлар беради, медиация жараёнида ҳал қилиниши лозим бўлган масалалар бўйича ҳуқуқий саволларни аниқлаштиради, тегишли ҳужжатларни бошқа тараф билан келишиш учун тайёрлайди, медиатив келишув лойиҳасини ишлаб чиқади ёки уни тузишда тарафларга ёрдам беради.

Медиация жараёнини, унинг принципларини, қоидаларини ва низоларни ҳал қилишнинг бошқа усуллари билан фарқлашни биладиган ва тушунадиган адвокат медиацияда ижобий ва конструктив роль ўйнаши мумкин, бу ишни олдинга суриш, жараённинг мазмунли қисмини кузатиб бориш, томонларнинг мослашувчанлигига ёрдам беради. Адвокат томонларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаши тамойилини ҳурмат қилиши муҳим аҳамиятга эга, ҳар доим ҳуқуқий ҳолатига асосланган эмас, балки томонлар манфаатларини акс эттирадиган ва ҳар икки томонни ҳам қониқтирадиган қарор қабул қилиш имконини беради.

Хулоса қилиб айтганда, адвокат медиация орқали ҳуқуқий низоларни ҳал қилишда иштирок этиши мумкин, бу эса келиша олмаётган шахслардан бирининг вакили сифатида медиацияни тайёрлаш ва амалга оширишда ёки томонларни ярашишда ва низони ҳал қилиш бўйича келишувга эришишда ёрдам берадиган мустақил, ҳолис воситачи (*медиатор*) сифатида хизмат қилиши мумкин. Ҳуқуқий низоларни ҳал қилишда адвокат сифатида воситачилик ролининг бажариш адвокатлик фаолиятининг жуда истиқболли мустақил тури бўлиши мумкин.

Б. БАБАКУЛОВ,
Самарқанд ҳарбий
судининг раиси

Xotira – aziz

– Ўғлим билан ҳеч сен-менга бормагандик. Доим кадрлар, авайларди. Охирги бор келганида бир нарса устида қаттиқ тортишиб қолдик. Жаҳлим чиқиб, орқасидан бориб, елкасига бир урдим. Менга ўгирилиб қаради-да, индамади. Кейин чиқиб кетди. Ўшандан кейин қайтиб кўрмадим. Ҳалигача ўйлайман, у ўлимини сезган ва атайин кўнглим қолиши учун гапида маҳкам туриб олган бўлса керак, – сержант Мухиддин Эштемировнинг (марҳум) 73 ёшни қаршилаган онаси Манзура Диллаеванинг сўзларини ўтирганлар жим тингларди.

ҲАРБИЙ ОБРАЗИГА

СОДИҚ ҚАҲРАМОН

Бир оз тин олган маҳал меҳмонлардан бири «Онажон, юртимизда бир кунда минг нафардан ортиқ чақалоқ дунёга келади, минг нафарга яқин инсон вафот этади. Лекин уларнинг ҳаммасининг ҳам онаси қаҳрамон эмас», дея сукунатни бузди. Ҳа, Мухиддин Эштемиров 2000 йилги Сариосиё воқеаларида душманга қарши жангда Ватан ҳимояси йўлида мардларча ҳалок бўлган.

Улар бир пиёла чой устида қаҳрамонимизнинг суратлари, олган мукофотлари ва ёзган мактубларини кўздан кечиришди. Шундан сўнг яна тез-тез келиб туриш шarti билан Мухиддин Эштемиров таҳсил олган Термиз туманидаги 24-умумтаълим мактабига йўл олдилар.

Мақтаб дарвозасидан кираверишда, ўнг томонда, анвойи гуллар қуршовада қаҳрамоннинг бюсти турарди. Биринчи дуч келган йигитчани ҳайкалда кимнинг сиймоси акс этгани ҳақида саволга тутдик.

– У мактабимизнинг ўқувчиси бўлган. Ватан ҳимояси йўлида жонини фидо қилган, – деди ғурур билан.

Қаҳрамоннинг синфдошлари Баҳодир Рўзиев, Жамил Бўриев билан биргаликда таҳсил олган, ёнма-ён ўтирган хонага кириб, Мухиддиннинг ёшлик йиллари, барчани жипслаштириш учун қилган ҳаракатлари, илгма меҳри, устозларга эҳтиромини хотирладик. Ўқувчилар ўзларининг акалари ҳақида ёзган шеърларидан намуналар ўқиб берди.

Кўпчиликнинг эсида қолгани Мухиддин ўқувчилик йилларида ҳарбий хизматчи образини мактаб саҳнасига олиб чиққан экан.

Мудофаа, Ички ишлар ва Фавқулодда вазиятлар вазирликлари, ДХХ Чегара қўшинлари қўмондонлиги, Миллий гвардия ёшлар етакчиларидан иборат йўқловчилар ўқувчиларга ўзларининг ҳаётларидан ибратли воқеаларни гапириб, ўғил-қизларнинг қизиқиш билан берган саволларига батафсил жавоб қайтаришди. Амин бўлдики, Мухиддин Эштемиров қишлоқдошлари ва сафдошлари сиймосида хамиша барҳаёт.

Капитан Азиз НОРҚУЛОВ,
«Vatanparvar»

Mulohaza

ENG OLIY QADRIYAT

Vatan ostonadan, o'zi tug'ilib, unib o'sgan go'shadan boshlanadi. Har bir insonning o'z Vatani bo'lgan muhabbati ona suti, allasi va ota-ona mehri bilan uning vujudiga, ruhiyatiga singib boriladi. O'z ota-onasi, ajdodlari, ularning an'ana va qadriyatlari, urf-odatlari, kasb-korini sevmaydigan farzand o'zgalarni ham sevmaydi.

Zero, hech bir inson Vatandan tashqarida baxt-saodat topa olmaydi. Bularning misolini esa biz buyuk Amir Temur, mutafakkir Alisher Navoiy, Zahiriddin Muhammad Bobur, Furqat va boshqa bobokalonlarimizning bizga qoldirgan bebaho ma'naviy meroslaridan bilib olish mumkin.

Insondagi eng oliy tuyg'u Vatan tuyg'usidir. Vatan tuyg'usi bu – Vatanni himoya qilib, Vatan deya jon fido qilgan To'maris, Shiroq, Spitamen, Najmiddin Kubro singari yuzlab sheryuraklarning vatanparvarlik borasida qoldirgan jasoratlarini eslashdir. Tomirida oxirgi tomchi qoni qolguncha

dushmanga qarshi kurashgan Jaloliddin Manguberdi, Temur Malik, Abdumalik To'ra, Qurbonjon dodxoh, Madaminbek, Namozbotir singari yovga bo'ysunmas bahodirlarning, og'ir kunlarda qardoshlarga yelkadosh bo'lay deb, yuqori lavozimidan iste'foga chiqib, ota yurti Turkistonga kelib, ayovsiz janglarda halok bo'lgan Anvar podshoning, qullikdan o'limni afzal bilgan Oqmasjid, Chimkent, Avliyoota, Toshkent, Jizzax, Samarqand, Zirabuloq himoyachilarining nomini yodga olishdir.

Ajdodlarimizning qalbi va ruhida mana shunday vatanparvarlik tuyg'usi borligi bizni cheksiz g'ururlantiradi. Ayniqsa, bizning ham qonimizda mana shu insonlarning qoni oqayotganligi cheksiz iftixorga sabab bo'ladi. Vatanparvarlik – oila shajarasi, avlodlar an'analari, urf-odatlari, kasb-korlari, ma'naviy-axloqiy hamda milliy qadriyatlarini chuqur bilish va ularga hurmat, ajdodlardan faxrlanish tuyg'usi majmuidir.

Shunday ekan, Vatan muqaddasligini saqlash, vatanparvarlik tuyg'usi bilan xalq, davlat rivojiga ulkan hissa qo'shish har bir fuqaroning jamiyat va kelajak avlod oldidagi burchidir. Bu burchni halol, pok, fidoyilik va jasorat bilan bajargan insongina haqiqiy vatanparvardir. Milliy o'zlikni anglash vatanparvarlikning yorqin namunasidir.

Har bir xalqning o'z tili, ma'naviyati va ma'rifati, tabiati, axloq-odob normalari, din-e'tiqodi, tarixi, adabiyot va san'ati, madaniy yodgorliklari, o'ziga xos qadriyatlari, an'analari, biologik-fiziologik, psixologik xususiyatlari millatning o'zligini tashkil etadi. Milliy o'zlikni anglash millatning abadiyligini ta'minlovchi tuyg'udir.

Иброҳим МАМАЖОНОВ,
Қуrollи Кучлар академияси
kursanti

Ma'rifat

"JADIDLAR" TO'PLAMI TAQDIMOTI

Mudofaa vazirligiga qarashli Toshkent shahrida joylashgan harbiy qismlardan birida "Jadidlar" kitoblar to'plamining taqdimoti bo'lib o'tdi.

Unda Qatag'on qurbonlari xotirasi davlat muzeyi xodimlari, O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti, Toshkent arxitektura-qurilish instituti talabalari, O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi a'zolari, O'zbekiston yoshlar ittifoqi Toshkent shahar kengashi vakillari ishtirok etdi. Tadbirida XIX asrning ikkinchi yarmi va XX asrning boshlaridagi jadidchilik harakati namoyandalari Mahmudxo'ja Behbudiy, Munavvar qori Abdurashidxonov, Is'hoqxon To'ra, Abdulla Avloniy, Abdurauf Fitrat, Abdulla Qodiriy, Abdulhamid Cho'lpon va boshqa millat oydinlarining hayoti, faoliyati harbiy xizmatchilar tomonidan tayyorlangan sahna ko'rinishi orqali namoyish etildi. So'zga chiqqanlar Turkiston o'lkasida jadidchilik harakatining vujudga kelishi, g'oyaviy mafkurasining mazmun-mohiyati haqida ma'lumotlar berdi. Shuningdek, harbiy xizmatchilar tomonidan tayyorlangan videolavhalar tomoshabinlarda katta taassurot qoldirdi.

Harbiy qism harbiy orkestri tomonidan jonli tarzda ijro etilgan milliy kuy-qo'shiqlar tadbirga yanada ko'tarinkilik bag'ishladi. Tadbir yakunida mehmonlarga esdalik sovg'alar topshirildi. Bu kabi ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar harbiy xizmatchilarni keng dunyoqarashli, teran fikrlash qobiliyatiga ega, fidoyi, mard va oliyjanob, shuningdek, yurtimiz ravnaqi uchun jonkuyar etib tarbiyalashga xizmat qiladi.

Kapitan Ahrorjon SAFARALIYEV

Sport o'yinlari

KUBOGACHA BIR QADAM

Yangihayot tumanida O'zbekiston Respublikasi mudofaasiga ko'maklashuvchi "Vatanparvar" tashkiloti tomonidan "Shunqorlar" harbiy-sport o'yinlarining Toshkent shahar bosqichi o'tkazildi. Unda 17-22 yoshgacha bo'lgan o'g'il-qizlardan tashkil topgan 11 ta jamoa ishtirok etdi.

Mazkur musobaqa uch shartdan iborat bo'lib, jami 110 nafar yoshning bilimi, irodasi, matonati hamda kuch-g'ayratini sinovdan o'tkazdi. Dastlabki "Harbiy-vatanparvarlik" shartida jamoa a'zolarining

mamlakatimiz tarixiga doir bilimlari baholandi. "Harbiy-amaliy ko'pkurash" yo'nalishida jamoalar pnevmatik quroldan o'q otish, o'quv granatasini uzoqlikka uloqtirish va harbiylashtirilgan estafeta

tashkilotchilari tomonidan diplom va esdalik sovg'alar topshirildi.

Sherzod EGAMBERDIYEV,
"Vatanparvar"

"Tinchlik jangchisi"

QO'MONDONLIK BOSQICHI O'TKAZILDI

Mudofaa vazirligi harbiy xizmatchilarini har tomonlama chinigtirish, ular o'rtasida sog'lom raqobat muhitini mustahkamlash, ekstremal vaziyatlarda tez va to'g'ri qaror qabul qilish ko'nikmalarini oshirish maqsadida "Men g'olib!" shiori ostida "Tinchlik jangchisi" musobaqasi o'tkazib kelinmoqda. Ushbu tanlovning Mudofaa vazirligi tasarrufidagi qo'mondonlik bosqichi yuqori saviyada o'tkazildi.

Musobaqada harbiy qismlardan saralangan harbiy xizmatchilar beshta shart bo'yicha bellashdi. Jumladan, "Atlet" – harbiy-sport, "Professional" – harbiy-kasbiy, "Mergan" – otish tayyorgarligi, "Kavaler" – badiiy ijod va raqs hamda "Erudit" – intellektual yo'nalishlari bo'yicha o'z bilim va mahoratlarini sinovdan o'tkazishdi.

Musobaqa ishtirokchilarini qo'mondonlik tomonidan tuzilgan hakamlar hay'ati xolisona baholab bordi. Yakunda "Tinchlik jangchisi" musobaqasining qo'mondonlik bosqichida g'olib bo'lgan Qarshi shahridagi harbiy qism jamoasi Mudofaa vazirligi miqyosida o'tkaziladigan final bosqichiga yo'llanmani qo'lga kiritdi.

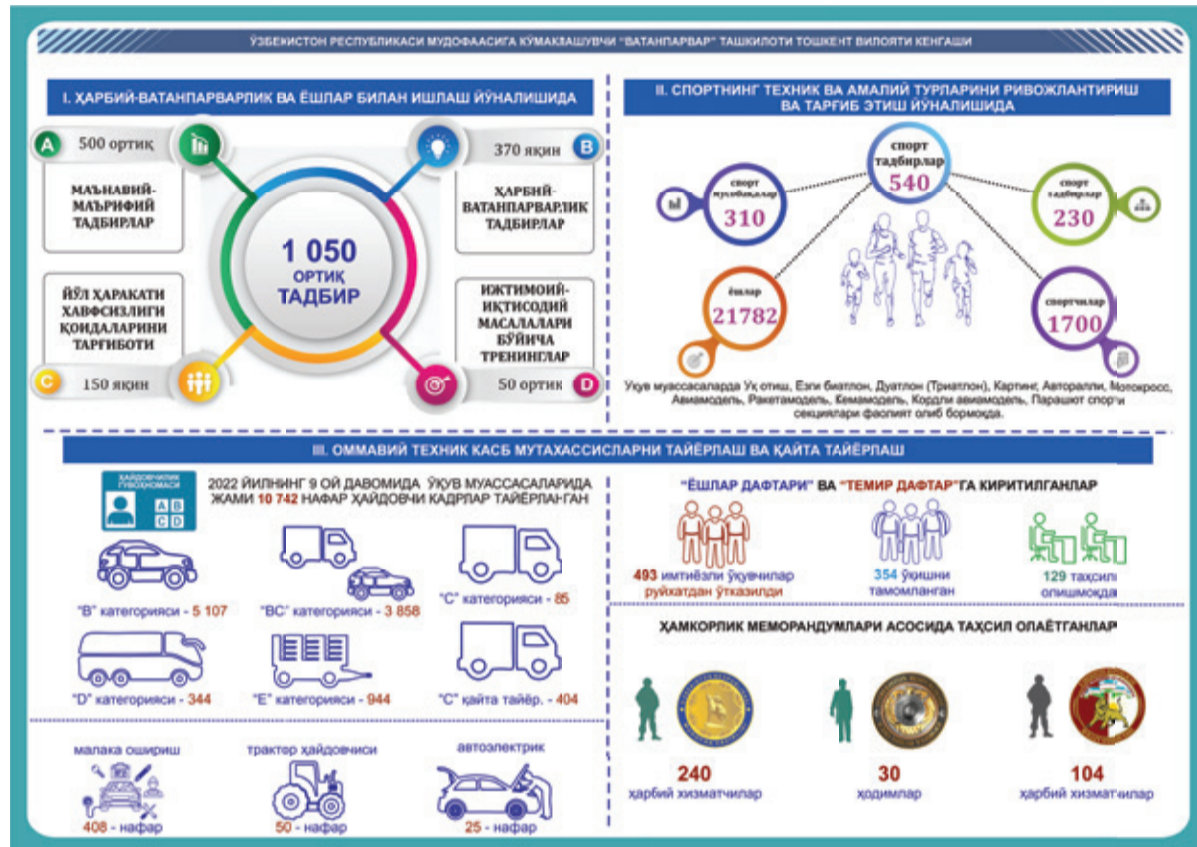
"Vatanparvar" tashkilotlarida

Бугун мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг Тошкент вилояти кенгаши тасарруфидаги ўқув муассасаларида Қуролли Кучлар учун ҳарбий-техник мутахассислар, халқ хўжалиги учун оммавий касб ходимларини тайёрлаш билан бирга спортнинг техник ва амалий турларини ривожлантириш ва оммалаштириш, давлат ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш бўйича узулксиз ишлар олиб борилмоқда.

Зотан, тарбия барча даврларда ҳам долзарб ва муҳим саналган. Чунки армиянинг қудрати фақатгина унинг жанговар тайёргарлиги, энг янги қурол-яроғлар билан таъминланганлиги билан эмас, балки Қуролли Кучларимиз сафларида хизмат қилаётган ҳарбий хизматчиларнинг маънавий, ахлоқий-руҳий фазилатлари, она Ватан тақдири учун масъулият ҳиссининг нақадар юксак экани билан белгиланади. Шунинг учун ҳам ўқув муассасаларимизда ёшлар қалбида ватанпарварликдек юксак туйғуларни сингдиришга алоҳида эътибор қаратилади. 2022 йилнинг 9 оyi давомида вилоятдаги давлат ва жамоат ташкилотлари ҳамда ҳарбий қисм ва муассасалар билан ҳамкорликда жами 1000 дан ортиқ тадбирлар ўтказилган бўлса, шулардан беш юздан

УЛКАН МАҚСАДЛАРНИ КЎЗЛАБ

ортиғи маънавий-маърифий, уч юз етмишга яқини эса ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга йўналтирилгани фикримиз тасдиғидир.

Спортнинг техник ва амалий турларини ривожлантириш ҳам ташкилотнинг муҳим йўналишларидан саналади. Айни вақтда ўқув муассасаларимизда ўқ отиш, ёзги биатлон, дуатлон (триатлон), картинг, авторалли, автокросс, парашют спорти, авиамодель, ракетамодел, кеамодел, кордли авиамодель секциялари фаолият олиб бормоқда.

Маълумки, модель спортининг ўзига хос жиҳатлари бор. У кишида ижодий фикрлаш, мантиқ, муҳандислик ҳисоб-китоби каби фазилатларни юзага чиқаради. Умуман олганда, спортнинг техник ва амалий турлари ёшларда ғалабага интилиш, аниқ мақсад йўлида оғишмай ҳаракат қилиш каби сифатларни шакллантиради. Иродани тоблайти, мардлик ва жасурликни шакллантиради. Бугун спортнинг техник ва амалий турлари бўйича улкан ютуқларни қўлга киритаётган ёшлар ҳам талайгина. Маҳоратли спортчиларимиз ўз йўналишларида республика миқёсида ўтказилаётган мусобақаларда муваффақиятли иштирок этиб, вилоятимиз шарафини муносиб ҳимоя қилмоқдалар. Шу кунгача мазкур йўналишда туман, вилоят ва республика миқёсидаги 310 та спорт мусобақаси ва 230 та спорт тадбири ташкил этилиб, уларда 1 минг 700 нафар спортчи ҳамда 21 минг 780 дан ортиқ ўқувчи-ёшларнинг иштироки таъминланди.

Оммавий касб ходимларини тайёрлаш ва малакасини ошириш бўйича Тошкент вилояти кенгашига

2022 йилда умумий 14 минг 540 нафар фуқарони ўқитиш вазифаси топширилган бўлиб, 30 сентябрь ҳолатига кўра, вилоят кенгаши тасарруфидаги ўқув муассасаларида 11 минг 225 нафар фуқаро рўйхати шакллантирилган.

Шунингдек, ўтган ойлар давомида ўқув муассасаларимиз жами 10 минг 742 нафардан ортиқ ҳайдовчи кадрлар етиштирди. Хусусан, улардан 5 минг 107 нафари «Б» тоифали, 3 858 нафари «BC» тоифали, 85 нафари «C» тоифали, 344 нафари «D» тоифали ҳамда 944 нафари «CE» тоифали мутахассислар саналади. «C» тоифасига қайта тайёрлаш бўйича эса 404 нафар мутахассис мурожаат қилган ва малака оширган.

Таъкидлаш жоизки, автомобиль мактабларимизнинг моддий-техник базаси муттасил янгиланиб туради. Жорий йилда бир қатор автомобиль мактабларига Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган, замонавий автотранспорт воситаларининг харид қилинган фикримизнинг яққол исботидир. Бу жараён йил охирига қадар давом этади. Шунингдек, ташкилот ўқув муассасаларида ўз касбининг пухта билимдонлари бўлган тажрибали ўқитувчи ва йўриқчилар фаолият юритмоқда. Нафақат назарий, балки амалий машғулотлар ўтказиш имконияти катта. Бунинг учун ўқув муассасаларининг ҳар бири амалий машғулотлар базасига эга. Бу эса ўқитиш сифатининг ошишида муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда.

Ўқув муассасаларимизда бошқа мутахассисликлар бўйича ҳам 30 соатлик малака ошириш курслари йўлга қўйилган бўлиб, жорий йил ҳисобидан 408 нафар фуқаро малака ошириш курсларининг

касбий таълим йўналиши бўйича, 50 нафари филдиракли трактор бошқарувчиси курсида, 25 нафари эса автоэлектрик курсида малака оширди.

«Ёшлар дафтари» ҳамда «Темир дафтар»га киририлган фуқароларнинг имтиёз асосида тахсил олиши ҳам ташкилотимиз эътибор марказида. Бу йил 493 нафар шундай имтиёзга эга фуқаро рўйхатга олинган. Сентябрь ойи ҳолатига кўра, шулардан 354 нафари ўқишни тамомлади. 129 нафари тахсилни давом эттирляпти.

«Ватанпарвар»

ташкilotи Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги ҳамда Миллий гвардия ўртасида тузилган ўзаро ҳамкорлик меморандумига кўра, айни вақтда Мудофаа вазирлигидан 240 нафар, Миллий гвардиядан 104 нафар ва Ички ишлар вазирлигидан 30 нафар, жами 374 нафар ҳарбий хизматчи ўқув муассасаларимизда турли мутахассисликлар бўйича тахсил олмоқда.

«Ватанпарвар» ташкilotи ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишларини тўғри ташкил этиш ҳамда амалда бажарилишини таъминлашни асосий мақсад қилиб олган. Мудофаа вазирлиги билан имзоланган меморандумга биноан, ташкilot ўқув муассасалари бошлиқларининг ҳарбий-ватанпарварлик ва ёшлар билан ишлаш бўйича ўринбосарлари учун ўқув семинарлари ташкил этилгани ҳам ана шу эзгуликка хизмат қилади. Ўқув семинарларига Мудофаа вазирлиги Тарбиявий ва мафкуравий ишлар бош бошқармаси масъул офицерлари билан бир қаторда республикамизнинг кўзга кўринган давлат ва жамоат ташкilotлари вакилларининг жалб қилинган мавзулар кўламининг кенглиги ва ранг-баранглигини таъминламоқда.

Хулоса қилиб айтганда, малака ошириш биргина маънавият йўналишида эмас, балки ўқув муассасаларининг барча ўқитувчи ва йўриқчилари учун ҳам ташкил қилинган ташкilotимизнинг давр билан ҳамнафас одимлашларига интилишидан далолат беради.

Нурбек ОТАҚЎЗИЕВ,
«Ватанпарвар» ташкilotи
Тошкент вилояти
кенгаши раиси

Okruglarda nima gap?

ASKARLAR BILAN OCHIQ MULOQOT

Andijon garnizonidagi harbiy qismda mudofaa vazirining tarbiyaviy va mafkuraviy ishlar bo'yicha o'rinbosari polkovnik Hamdam Qarshiyev boshchiligidagi ishchi guruh muddatli harbiy xizmatchilar bilan ochiq muloqot o'tkazdi.

Muloqot davomida harbiy qismda yaratilgan sharoitlar, harbiy xizmatchilar va ularning oila a'zolariga, muddatli harbiy xizmatchilarga berilayotgan imkoniyat hamda imtiyozlarga batafsil to'xtalib o'tildi. Askarlar tomonidan berilgan takliflar inobatga olinib, o'rganib chiqilishi ta'kidlandi.

O'z navbatida vazir o'rinbosari yig'ilganlarga harbiy xizmatning naqadar sharaflari burch ekanini, haqiqiy harbiy xizmatda qolishni istaganlar qanday imtiyoz va imkoniyatlarga ega bo'lishi haqida to'xtalib o'tdi.

Shuningdek, mudofaa vazirining o'rinbosari tomonidan yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash,

ularning intellektual kamol topishini va ma'naviy rivojlanishini ta'minlash maqsadida "Yosh chegarachi", "Yosh qutqaruvchi", "Quvnoq startlar", "Temurbeklar", "To'maris malikalar", "Shunqorlar", "Yosh huquqshunos", "Yosh saylovchi", "Yosh deputat" tanlovlari, "Men ham askar bo'laman!" aksiyasi hamda harbiy qismlarga sayohatlar yanada sifatli o'tkazilishi bo'yicha ko'rsatmalar berildi.

Sharqiy harbiy okrug matbuot xizmati

MAVSUMGA
TAYYORGARLIK

Angren garnizonida kuz-qish mavsumini betalafot o'tkazish bo'yicha ko'rgazmali mashg'ulot bo'lib o'tdi.

Angren garnizonidagi harbiy qismlardan birida yong'in xavfsizligi talablari va is gazidan zaharlanishning oldini olish bo'yicha nazariy va amaliy,

ko'rgazmali o'quv mashg'uloti bo'lib o'tdi. Angren shahri favqulodda vaziyatlar boshqarmasi hamda Toshkent garnizoni yong'in nazorati inspeksiyasi hamkorligida tashkil etilgan o'quv mashg'ulotida harbiy xizmatchilarga isitish mavsumida xavfsizlik talablari, is gazidan saqlanish, harbiy qism hududi va binolarida, yashash xonadonlarida yong'inlarning oldini olish, yong'in xavfsizligi qoidalariga qat'iy amal qilish bo'yicha atroflicha ma'lumot berildi. Shuningdek, zamonaviy yong'in-qutqaruv texnikasi va anjomlari namoyish etilib, katta va o'ziga xos yong'inlarni o'chirish bo'yicha ko'rgazmali chiqishlar namoyish etildi. Shu kuni Sirdaryo viloyatida joylashgan Safarbarlik chaqiruv rezervi batalyonida harbiy xizmatchilar o'rtasida "Biz buyuk yurt farzandlarimiz!" mavzusida "Zakovat" intellektual o'yini o'tkazildi.

Yurt o'g'lonlarining tafakkur va bilim salohiyati sinovdan o'tgan musobaqada ikkita jamoa o'zaro bellashdi. Savollar bir-biridan murakkab va qiziqarli tuzilgan bo'lsa-da, Vatanimiz posponlari zukkolik bilan savollarga to'liq va aniq javob berishdi. Bahsmunozaralarga boy tarzda o'tgan o'yin yakunida do'stlik g'alaba qozondi.

Toshkent harbiy okrug matbuot xizmati

NUKUSDA AVLODLAR
UCHRASHUVI

Nukus "Temurbeklar maktabi" harbiy-akademik litseyida harbiylar va Qurolli Kuchlar faxriylari ishtirokida uch avlod uchrashuvi bo'lib o'tdi.

Samimiy va mazmunli kechgan suhbatda faxriylar bo'lajak yurt himoyachilariga hayoti va xizmat faoliyati haqida so'zlab berishdi.

– Milliy armiyamizni barpo etish yo'lida uzoq va mashaqqatli yo'llarni bosib o'tdik, – deydi iste'fodagi polkovnik Maxset Musayev. – Og'ir kunlar ortda qoldi. Yangi O'zbekiston yoshlari, haqiqiy ma'noda vatanparvar, buyuk ajdodlarimizning munosib izdoshi va xalqimiz ishonchi bo'lishi lozim.

Muloqot davomida so'nggi yillarda Qurolli Kuchlarda olib borilayotgan keng islohotlar xususida batafsil ma'lumot berildi. Shimoli-g'arbiy harbiy okrug hamda Mudofaa vazirligi huzuridagi Jamoatchilik kengashi Qoraqalpog'iston Respublikasi mintaqaviy bo'linmasi tashabbusi bilan o'zbek tiliga davlat tili maqomi berilganining 33 yilligi arafasida tashkil etilgan tadbirda davlat tilining ahamiyati xususida ham alohida to'xtalib o'tildi.

Nukus garnizoni Ma'naviyat va ma'rifat markazi harbiy orkestr jamoasining Vatan madhini tarannum etgan kuy-qo'shiqlari tadbirga yanada ko'tarinkilik bag'ishladi.

Shimoli-g'arbiy harbiy okrug matbuot xizmati

ZAMONAVIY UY-JOYLAR
TOPSHIRILDI

Surxondaryo viloyati Termiz shahrida joylashgan "Manguzar" MFY hududida Mudofaa vazirligi harbiy xizmatchilari uchun bunyod etilgan ko'p qavatli uy-joylarni tantanali topshirish marosimi bo'lib o'tdi.

Bayramona tadbirda polkovnik Po'latjon Sotivoldiyev, Termiz shahri hokimi O'ktam To'rayev, davlat va jamoatchilik vakillari, faxriylar, harbiy xizmatchilar va yangi xonadon sohiblari ishtirok etdi. Mazkur 9 qavatli turarjoy binolari zamonaviy loyihalar asosida "Saodatbonu Aziza Termiz" xususiy korxonasi tomonidan barpo etilgan bo'lib, u yerda Mudofaa vazirligi harbiy xizmatchilari uchun 3 xonali xonadonlar o'rin olgan. Tadbirda ana shu shinam xonadonlar kalitlari o'z egalariга tantanali ravishda topshirildi.

Shuningdek, Janubi-g'arbiy maxsus harbiy okrug tasarrufidagi Kakaydi garnizonida joylashgan harbiy qismda harbiy xizmatchilar va ularning oila a'zolari uchun sayyor qabul o'tkazildi. Unda Termiz harbiy prokuraturasi, Jarqo'rg'on tumani xalq ta'limi bo'limi, "Sog'lom avlod uchun" hukumatga qarashli bo'lmagan xalqaro xayriya fondi Surxondaryo viloyati filiali, Bandlikka ko'maklashish markazi viloyat filiali, tijorat banklari va boshqa jamoat tashkilotlari vakillari ishtirok etdi. Qabul davomida turli sohalarga oid 50 ga yaqin murojaat qabul qilinib, ulardan

11 tasi joyida qanoatlantirildi, qolgan murojaatlar ijrosi nazoratga olindi.

Tadbirda zamonaviy tibbiy tashxis uskunalaridan foydalanib, sayyor tibbiy ko'rik ham tashkil etildi. Unda harbiy xizmatchilarning oila a'zolari sog'lig'ini mustahkamlash uchun malakali shifokorlarning tibbiy ko'rigidan o'tdi. Bunday sayyor qabullarni boshqa garnizonlarda ham o'tkazish rejalashtirilgan.

III darajali serjant Akbar AHMEDOV
Termiz garnizoni

Qatra hikoyalar

«ҚИММАТ
БОЛА»

Кўпни кўрган аёл ёш ҳамкасбининг қарорига ҳайрон бўлиб, йўл кўрсатишга тушди:

– Институтни битирган экансан, ҳали ёш бўлсанг, тўлиқ иш куни билан ишлайвермайсанми? Маошинг ҳам тузукроқ чиқади.

– Ҳовлида иш кўпайиб кетди. «Дом» даям таъмир бошладик.

– Таътил етарли эмасми?

– Иш кўп-де...

Аёл яна нимадир демоқчи эди, ҳамкасб қиз секингина туртди-да, бир парча қоғозни узатди. Аёл қоғозга кўз югуртириб, аста бошини кўтарди ва қулоқчин тақиб компьютер қаршисида даҳоларча ясланган йигитни энди кўраётгандек тикилиб қолди. Ажабтовур, қимматбаҳо кийимларига бошдан-оёқ разм солди. Пайпогининг ўзиёқ аёлниг сумкачасидан қиммат эди. Бекорга «Қиммат бола» дейишмас экан-да.

Аёл секин дераза қаршисидаги жойига бориб, курсига оғир чўқди. Оқ оралаган сочларини тузатган кўйи яна қўлидаги қоғозга боқди: «Опа, маоши кам бўлса, қизига алиментни ҳам кам тўлайди. Мақсади шу!» Кўзларини қоғоздан базўр узиб, ойнадан ташқарига тикилди. «Қиммат бола» бола билан эмас, ўтмиш билан юзма-юз келгандек эди. У уч қизини ёлғиз вояга етказди, алиментсиз...

ЙЎҚЛОВ

Негадир уни ҳеч ким йўқлаб келмасди. Бу ерда дам олаётганига қараганда, каттароқ амалдорнинг отаси бўлса керак. Хонасига қақилдоқ ҳамшира кирганида юз-кўзларига табассум югурар, унинг соддадиллик билан берган саволларига жон деб жавоб берарди. Фақат биргина савол қарияни ўнғайсиз ҳолга солди:

– Ўғлингиз хабар оляптиларми?

– Ҳх..ҳа, ҳа, кечаси келиб кетяпти, хизматда-да, кундузи вақти бўлмайди...

– Ўғлингизга сизни чақиб берсамми, деб сўраяпман-да, – деди қувноқлик билан қиз. – Сиз сахарда ҳам, шомда ҳам кўл бўйида ўтиряпсиз экан. У ерлар зах, касалингиз кучайиб кетиши мумкин.

– Раҳмат, қизим, энди камроқ ўтираман кўл бўйида. Аммо айни ўша вақтларда кўл чиройли бўлиб кетади, ҳеч эътибор бердингми?

Ҳамшира бошини сарак-сарак қилиб жилмайди ва қарияни ёлғиз қолдирди. Хонасига келиб, чолга тегишли маълумотларни қайта ўқиб кўриб, кўзлари катта-катта очилди. Наҳотки, қария унинг отаси бўлса?! Қиз узоқ-узоқ маънавиятдан, одамгарчиликдан маъруза ўқиб кетадиган бу амалдорни таниди. Маълумотлар дафтарини ёпиб, ўйга ботди. Ахир у санаторийдан нари борса, ўн километр узоқда яшаса... Хизмат жойи ундан ҳам яқин. Отасига вақти йўқми?! Агар менинг ҳам отам бўлганида эди... Қиз қуйилиб келаётган кўзёшини қувмоқчидек ўрнидан сакраб турди. Онаси кўлига мажбурлаб тутган елим пакетни очди. Олтиндай товланиб турган узум билан қирмизи олмани ликопчага солиб, қариянинг хонасига йўл олди. Эшик очик экан. Меваларни тезлик билан столга устига қўйди-да, ортга қайтди.

Эртасига навбатчилиги тугаши арафасида қариянинг хонасига бош сукди. Чол қизни севиниб қарши олди. Меваларга қўл тегирилмабди.

– Кечаси меҳмонлар келибди-да, – деди қиз уларга ишора қилиб.

– Буларни сен келтирмадингми? – умид билан сўради қария.

– Йўқ, энди кўриб турибман-ку, бунақа сархил меваларни еб кўярдим, бировга бера олмасдим. Ўғлингиз шошилини келиб кетган бўлсалар керак.

– Балки... Бу мевалар сенга, ол, олавер, қўлимни қайтарма. Бугун қишлоққа қайтаман, бу ерларда зерикдим. Менга қишлоқ маъқул экан. Сенга кў-ўп раҳмат, бахтли бўлгин.

Қиз қўлидаги меваларни олов ушлагандек ташқарига йўналди. Ортига қарагиси келди. Қарай олмади. Ортига боқса, ёлғони фош бўладигандек олдинга илдамлади.

ОТА

Вагоннинг тор йўлагидан урилиб-сурилиб жойимни топдим. Ўзиям поезд жиладиган вақтга зўрға улгурдим-ай. Йўловчилар аллақачон жойларини эгаллаб, ялпайиб ётишган экан. Ака-уками дейман. Каттаси мени кўриб, ўрнидан қўзғалиб ўтирди. Иккинчиси жойидан қимирлаб ҳам қўймади.

Нарсаларимни жойлаб вагоннинг хира тортиб кетган ойнасидан ташқарига қараб, қизиқ нарса томоша қилаётгандек ўтиравердим. Кошки, бир нарсани кўриб бўлса бу ойналар ортидан. Купедаги шерикларим ҳам камгап экан. Кичиги эса бориб турган без. Тўққиз соат қандай ўтар экан?!

– Дада, проводник келса, адел сўранг, салқинроқ экан.

«Дада» дедими? Вой товба-аа, буларни ака-ука деб ўйлабман.

– Салқинми? Ҳозир бориб олиб келаман, келишини кутиб ўтирамми?

Эркак бир зумда қўлида адел билан қайтди ва ўғлининг кўкрагига қадар яхшилаб ўраб қўйиб, ўзи оёқ томонига ўтирди.

– Эркагина йигит экан ўғлингиз, – дедим отаси томонга бемалол оёқ узатиб ётганига ишора қилиб.

– Эркалик қаёқда, опа, ўғлим юролмайдми, касалхонадан чиқиб келяпмиз, – деди эркак оддийгина қилиб. – Зерикиб қолди. Қишлоқни соғинди, менга ўхшаб. Ўзгариш борлигидан севиниб, уйга қайтпимиз.

– Сиз... қийналмадингизми, мен ҳарсиллаб чарчаб қолдим, жомадоним ғилдиракли бўлса ҳам?

Темир йўл ҳудудига кириш жойидан иккинчи йўлда турган поездгача бўлган йўл хаёлимдан яшин тезлигида кечди. Вагонга чиқишда бири қўлимдан тутиб, иккинчиси енгилгина жомадонимни кўтаришга ёрдамлашган одамлар... Қаршимдаги эркак ўғли билан бу йўлни қандай босиб ўтди?

– Ўғлим менга оғирлик қилмайди, ўрганиб қолганман, орқамга опичиб олдим, юқларимизга яхши одамлар ёрдам берди.

Ўғлим менга оғирлик қилмайди... Ўн етти ёшлардаги йигит, бўйчангина... қанақасига оғирлик қилмаслиги мумкин?! Ота экан-да, ОТА!

БЕДОРЛИК

Йигит ҳарчанд уринса ҳам, зилдек қовоқларини оча олмади. У савқи табиий билан тонг отганини ҳис қилди. Бошида оғриқ турди. Ингради. Отаси юзига энгашди: «Бекжон, ўғлим...» меҳр тўла бу овозга жавоб бергиси келди. Тили ўзига бўйсунмади. «Ота, чарчадингиз, бироз дам олинг» демоқчи эди. Гапира олмади.

Яна кимдир энгашди, юзларини силади, кимлигини биллолмади. Отаси қаерда экан? У ёнида бўлсайди, оғриқлар бироз чекинардими? «Ота, ота...» жонҳолатда отасини чақира бошлади. Кўзлари очилиб кетди. Йигидан кўзлари қизарган ўғли унга қараб жилмайди ва «хайрият!» деди шивирлагандек. Боласига қараб ажабланди. Докторнинг мамнун қиёфасига кўзи тушганида ҳаммаси ёдига тушди. Уни йўл четида машина туртиб юборди. Қон, оғриқ, зовурнинг муздек суви, уни бошидан кучоқлаб ўтирган отаси... Дарвоқе, отаси...

Ўғлига кўзлари билан «яқинроқ кел», деб ишора қилди. Йигит яқин келиб, отасининг қўлини тутиб энгашди.

– Қачондан бери бу ердаман? – дея сўради.

– Бугун учинчи кун, Аллоҳ сизни бизга қайтариб бергани чин бўлсин, умид йўқ, дейишган эди, – деди йигит ўпкаси тўлиб.

Эркак ўғлини тинчлантириш учун заиф қўлини унинг елкасига қўйди. Оғриқдан кўзларидан ёш чиқаёзган бўлса-да, қўлини олмади. Дераза ойнасидан тушаётган нурдан кўзлари қамашиб, ичида шу сўзларни такрорлади: «Ота, меҳрибон кўриқчим, қабрингиз тўла нур бўлсин!»

Sport

Muallif suratiga olgan

Регби ҳарбийларга хос жанговарлик, сергаклик ва жамоавий жипсликни талав этадиган камсонли спорт турларидан виридир. Унинг ҳарбийлар ўртасида жорий этилиши ҳам бежиз эмас. Майдоннинг ўзига тегишли қисмини қўриқлаш, рақибнинг яқинлашишига йўл қўймаслик ва жамоа аъзолари бир-бирини ўта моҳирона тушуниши каби ҳолатларни ўзида мужассам этадиган спортчигина регбида ўйнай олади. Мудофаа вазирлиги регби терма жамоасига ҳам ҳудди ана шундай ҳарбий спортчилар саралаб олинган.

РЕГБИ –

ШИДДАТ, ШИЖОАТ, ШАХТ

Юртимизда меҳмон бўлган Жанубий Корея Республикаси ҳарбий хизматчиларидан иборат регби усталари Мудофаа вазирлиги терма жамоаси вакиллари билан ўртоқлик учрашувини ўтказди. Мurosасиз ва шиддатли ўтган дўстона учрашув вакилларимиз учун маҳорат мактаби бўлди.

– Дунё рейтингида регби бўйича юқори ўринларда турадиган бундай жамоалар билан ўртоқлик учрашувларининг ташкил этилиши фақатгина ўзимизга фойдали. Бундай халқаро нуфузга эга бўлган жамоалар билан бир майдонда ўйнаётган жамоамиз вакилларида тажриба, кўникма ва психологик босимдан чиқиб кетиш бўйича тажриба ортади, – дейди Ўзбекистон регби федерациясининг бош котиби Қаҳрамон Жалилов. – Халқаро ҳамкорликдаги ўртоқлик учрашувлари давом этади. Бундай учрашувлар нафақат юртимизда, балки чет мамлакатларда ҳам

уюштирилади. Натижада юртимиз терма жамоаси ҳам регби бўйича халқаро мусобақаларда юқори натижаларни қайд этади.

Регби спорт тури Мудофаа вазирлиги тизимига кириб келганига кўп муддат ўтмаган бўлса-да, ҳарбий спортчиларимиз рақибга қарши муносиб жавоб қайтаришга эришди. Кореялик регбичилар ҳам Мудофаа вазирлиги терма жамоасини эътироф этишди.

– Биз юртингизга келиб, тўртта жамоа билан ўртоқлик учрашувини ўтказдик. Мудофаа вазирлиги терма жамоаси бизга муносиб рақиблик қилди, – дейди Жанубий Корея терма жамоаси сардори Мун Тэ Хун. – Биринчи бўлимда ҳисоблар дуранг билан якунланди. Аммо иккинчи бўлим бизнинг устунлигимизда ўтди.

Рақибларимиз жисмонан бақувват ва эпчил экан. Аммо уларда тўп билан ишлаш маҳоратида кичик хатоликлар мавжуд. Биз бу хатоликлардан унумли фойдаландик. Умид қиламанки, мутахассислар кейинги учрашувлар олдидан бундай хатоликлар устида ишлашади. Агар хатоликлар буткул йўқотилса, Ўзбекистон терма жамоаси ҳар қандай кучли рақибга ҳам муносиб жавоб қайтара олади. Энг муҳими, йигитларда ўйинга бўлган иштиёқ жуда юқори экан.

Тошкент давлат транспорт университетининг спорт майдонида бўлиб ўтган ушбу учрашув якунига кўра, кореялик регбичилар биринчи ўринни қўлга киритди. Иккинчи ўрин Ўзбекистон Мудофаа вазирлиги жамоасига, учинчи ўрин эса Миллий гвардия вакилларига насиб этди. Ғолиб ва совриндорлар диплом, медаль ҳамда кубокка эга бўлишди.

Шерзод ШАРИПОВ,
«Vatanparvar»

Мировые бренды

КОРПОРАЦИЯ «БОЙНГ» И ЕЕ ВОЕННАЯ ПРОДУКЦИЯ

Основанная более 100 лет назад в г.Сиэтл (штат Вашингтон) как небольшое предприятие по производству самолётов собственной разработки корпорация «Боинг» на сегодняшний день является одним из крупнейших в мире производителей вооружения и военной техники (ВВТ). Основная деятельность корпорации заключается в разработке, производстве, ремонте, модернизации и обслуживании авиационной техники (АТ) военного и гражданского назначения, ракетного вооружения, ракетно-космической техники, их узлов и агрегатов, а также средств связи, разведки и радиоэлектронной борьбы (РЭБ).

В 1960 году корпорация приобрела вертолетостроительную компанию «Вертол эркрафт», а основа современной структуры «Боинг» оформилась в конце 1990 – начале 2000-х после присоединения к ней военных отделений корпорации «Рокуэлл Интернэшнл», приобретения корпорации «Макдоннелл-Дуглас» и профильных отделений корпорации «Хьюз электроникс» – одного из мировых лидеров в области разработки и производства искусственных спутников земли (ИСЗ) и космических аппаратов.

На сегодняшний день «Боинг» является крупнейшим по объемам продаж производителем авиационной техники в мире, одним из лидеров в мировом рейтинге производителей ВВТ. Корпорация относится к числу ведущих подрядчиков Пентагона и по объему правительственных контрактов занимает второе место, уступая только корпорации «Локхид-Мартин». Кроме того, «Боинг», реализующая свою продукцию в более чем 140 странах мира, считается крупнейшим в стране экспортером продукции обрабатывающей промышленности. Так, в среднем до 70 процентов произведенных гражданских авиалайнеров реализуются за пределами США.

«Боинг» организационно состоит из трех подразделений, сформированных по направлениям их основной деятельности:

1. «Коммерциал эрплейнз» – разработка, производство, ремонт, модернизация и обслуживание авиационной техники гражданского назначения.

2. «Дифенс, спейс энд секьюрити» – разработка, производство, ремонт, модернизация и обслуживание военной АТ, ракетного вооружения, ракет-носителей, ИСЗ и космических аппаратов, средств навигации, связи, разведки, управления и РЭБ.

3. «Боинг кэпитал» – финансовое обеспечение деятельности производственных подразделений компании, оптимизация финансовых отношений между подразделениями и заказчиками продукции.

На сегодняшний день общее число занятых в корпорации составляет около 146 тысяч человек, в том числе до 47 тысяч работают в военно-промышленном подразделении «Дифенс, спейс энд секьюрити».

Большую часть дохода «Боинг» получает от реализации продукции гражданского сектора, главным образом пассажирских самолётов. В этом заключается ее основная особенность по сравнению с другими крупнейшими военно-промышленными компаниями США. Так, «Локхид-Мартин», «Рейтеон» и «Нортроп-Грумман» получают от военных заказов более 90 процентов выручки. Доля военной продукции в прибыли «Боинг» в последние годы постепенно сокращается с 1/2 в 2005-2010 годах до менее 1/3 в 2016-м.

Другим важным конкурентным преимуществом корпорации является постоянная нацеленность на разработку (приобретение) и налаживание массового производства наиболее передовых, инновационных технологий, гибкая реакция на возникновение новых тенденций в развитии ВВТ.

В настоящее время корпорация «Боинг» имеет мощности по выпуску стратегических бомбардировщиков, истребителей и истребителей-бомбардировщиков, самолётов РЭБ, военно-транспортных и учебно-тренировочных самолётов, БЛА, а также ударных и транспортных вертолётов. Несмотря на то, что в последние годы отмечается некоторое снижение производимой ею продукции, корпорация продолжает изготавливать широкий спектр военной авиатехники. Так, на предприятиях корпорации собираются самолёты истребители-штурмовики F/A-18E/F «Супер Хорнет» и самолёты РЭБ EA-18G «Гроулер», истребители-бомбардировщики F-15E «Страйк Игл», стратегические бомбардировщики B-52 «Стратофортресс» и B-1B «Лансер», штурмовики F-10 «Тандерболт», самолёт базовой патрульной авиации P-8 «Посейдон», самолёт ДРЛО «Пис Игл», военно-транспортный самолёт C-40, самолёт-заправщик KC-46 «Пегас» и др.

Наряду с самолётами «Боинг» выпускает различную вертолётную технику. Продолжается серийный выпуск вертолётов огневой поддержки AH-64E «Апач» и транспортно-десантных CH-47D/F «Чинук». В 2016 году было возобновлено производство многоцелевых вертолётов AH-6 новой модификации. Совместно с фирмой «Белл геликоптер» предприятие «Белл Боинг» осуществляет выпуск новых и модернизацию имеющихся на вооружении транспортно-десантных самолётов V-22 «Оспрей».

Для большинства образцов авиационной техники военного назначения, выпускаемых корпорацией

«Боинг», характерна высокая экспортная ориентация. Поставки за рубеж крупных партий различных модификаций самолётов F-15 «Игл», F/A-18 «Хорнет» и P-8A «Посейдон», вертолётов AH-64 «Апач», CH-47 «Чинук» и AH-6 способствуют обеспечению высокой загрузки производственных мощностей и повышению рентабельного производства.

На предприятиях корпорации производятся также ракеты для наземной системы противоракетной обороны, противокорабельные ракеты «Гарпун» и управляемые авиационные боеприпасы. Дочерняя компания «Инситу» выпускает БЛА «Скан Игл» и RQ-21 «Блэкджек». В сотрудничестве с корпорацией «Локхид-Мартин» налажены разработка и выпуск ракет-носителей различных классов. В завершающей стадии находятся работы над новым пилотируемым космическим аппаратом CST-100 «Старлайнер». На предприятиях отделения «Нетуорк эндс пейс системз» производятся ИСЗ для глобальной системы навигации GPS, спутниковых систем связи «Сатком», «Интелсат» и «Инмарсат».

Таким образом, корпорация «Боинг» обладает мощной высокотехнологической военно-промышленной и научно-исследовательской базой, способной обеспечивать разработку и массовое производство всех основных типов военных самолётов и вертолётов, а также других видов ВВТ. Компания продолжает участвовать в реализации крупных программ по выпуску широкого спектра авиационной, ракетно-космической и другой техники в интересах ВС США и их союзников.

Seminar-trening

HUQUQIY SAVODXONLIK OSHIRILMOQDA

O'zbekiston nodavlat notijorat tashkilotlari milliy assotsiatsiyasi Buxoro hududiy bo'linmasi tomonidan O'zbekiston Respublikasi mudofaasiga ko'maklashuvchi "Vatanparvar" tashkiloti Buxoro viloyati kengashi xodimlari uchun "Nodavlat notijorat tashkilotlar faoliyatining huquqiy asoslari" mavzusida seminar-trening tashkil etildi.

Unda assotsiatsiya hududiy bo'linmasining mas'ul xodimlari tomonidan nodavlat notijorat tashkilotlar faoliyatiga doir milliy qonunchilik asoslari to'g'risida batafsil ma'lumotlar berildi. Shuningdek, tomonlar "Vatanparvar" tashkiloti xodimlarining huquqiy savodxonligini oshirib borish masalasini muhokama qildilar.

Ayni ko'rinishdagi seminar-trening "Vatanparvar" tashkiloti Surxondaryo viloyati kengashi xodimlari

uchun O'zbekiston nodavlat notijorat tashkilotlari milliy assotsiatsiyasi hududiy bo'linmasi tomonidan ham tashkil etildi. "Grant loyhasini yozish talablari va shartlari" mavzusida o'tkazilgan ushbu tadbirda jamoat tashkilotlarining davlat grantlari loyihalarida ishtirok etishi uchun belgilangan tartib-qoidalar hamda bu borada muvaffaqiyat qozonish imkoniyatlari to'g'risida ma'lumotlar va zarur maslahatlar berildi.

Har ikkala seminar-trening qizg'in savol-javoblar bilan o'tdi.

Ochiq eshiklar kuni

HARBIYLAR VA YOSHLAR UCHRASHUVI

Jizzax harbiy prokuraturasi tomonidan garnizon qo'mondonligi bilan hamkorlikda Jizzax shahridagi Prezident maktabi o'quvchilari ishtirokida Mudofaa vazirligiga qarashli harbiy qismlarning birida ochiq eshiklar kuni tashkil etildi.

Tadbirda maktab o'quvchilariga Qurolli Kuchlar, jumladan, Mudofaa vazirligi tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida harbiy xizmatchilar va ularning oila a'zolariga berilayotgan imtiyozlar hamda yaratilgan shart-sharoitlar to'g'risida ma'lumotlar berildi.

Shuningdek, tadbir jarayonida o'quvchilar bilan "Prokuror va yoshlar uchrashuvi" tashkil etilib, yoshlarga zarur huquqiy tavsiyalar berildi hamda esdalik sovg'alar tarqatildi.

Adliya podpolkovnigi F. JUMAYEV,
Jizzax harbiy prokurorining o'rinbosari

"O'zbekiston kubogi - 2022"

XALQARO KO'RGAZMA

O'zbekiston Respublikasi mudofaasiga ko'maklashuvchi "Vatanparvar" tashkilotining Respublika texnik va amaliy sport turlari markazida barcha zotdagi itlarning "O'zbekiston kubogi - 2022" xalqaro sertifikat ko'rgazmasi o'tkazildi.

Xalqaro kinologlar ittifoqi va "Professional Canis" xizmat itlari klubi bilan hamkorlikda tashkil etilgan ushbu ko'rgazmada turli davlatlardan tashrif buyurgan kinologlar o'zlarining 150 dan ziyod barcha zotdagi itlari bilan ishtirok etdi. Shuningdek, mamlakatimiz Qurolli Kuchlari tarkibidagi vazirlik va idoralar xizmat itlarining ishtiroki tadbir yanada qizg'in va ko'tarinki ruhda o'tishiga hissa qo'shdi.

Xorijlik mohir ekspertlar – rossiyalik Yelena Sosnovskaya va turkiyalik Lyudmila Janyuksel hakamligida zotdor itlar belgilangan sinovlardan o'tkazildi.

Ko'rgazma natijalariga ko'ra, "Vatanparvar" tashkiloti kinologlariga tegishli "Irland setter" va "Labrador-retriver" zotiga mansub itlar toza naslli hamda intellekt jihatdan talabga javob beradi, deya topilib, ularning kinologlariga maxsus sertifikatlar topshirildi. Shuningdek, itlar uchun belgilangan namunadagi diplomlar taqdim etildi.

O'zbekiston mudofaasiga ko'maklashuvchi
"Vatanparvar" tashkiloti matbuot xizmati

(Psixolog maslahati)

Ilm oling, kitob o'qing,
dunyoqarashingizni
kengaytiring. O'zingizni
o'zgartirishni boshlang.

AYOLLAR BEKATI

SOLING!

ISHGA

DONOLIGINGIZNI

Tabiat ayolga shunday deydi:
uddasidan chiqsang, go'zal bo'l,
xohlasang, oqila bo'l,
ammo idrokli bo'lmog'ing shart!

P. Bomarshe

Bilasizmi, ayollar o'zini ayoldek tutsagina erkaklar o'zini erkakdek tuta boshlaydi. Aslida ayollar ojiza hisoblanadi. Agar ayol kishi turmush o'rtog'i bilan munosabatlarini yaxshi tomonga o'zgartirishni xohlasa, u "zaifa" pozitsiyasini egallashi lozim. Lekin buning uchun, albatta, ayol o'z ichki energiyasini, kuchini uyg'ota olishi va donoligini ishga sola bilishi kerak. Turmush o'rtog'i bilan bo'layotgan muammoli vaziyatning eng zo'r yechimi bu – ayolning o'z "ego"sinini yenga olishida va erkalgini tan olishidadir.

Agar ayol mag'rurligini yengolmas va oila boshlig'ini tan olmas ekan, bunday munosabatlarda iliqlik va xotirjamlik bo'lmaydi.

Har qanday kuchli erkakning ortida o'zining zaifaligini tan olgan va shu orqali turmush o'rtog'ini kuchli qila olgan ayol turadi. Aslida kuchsiz erkakning o'zi yo'q, shunchaki uning kuchini ko'ra olmaydigan ayol mavjud.

Turmush o'rtog'ingiz bilan munosabatlaringizni tartibga keltirishni xohlasangiz, avvalo, o'zingizni isloh qilishdan boshlang. Ilm oling, kitob o'qing, dunyoqarashingizni kengaytiring. O'zingizni o'zgartirishni boshlang. Yuqori maqsadlarga intiling. Hech qachon ilm olishga sharoitim yo'q, mablag'im yo'q, uyda o'tiraman deb nolimang. Nolishni boshlagan kuningiz o'zingizda "qurbon" obrazini shakllantira boshlaysiz. Hamisha oldinga intilib yashang!

Qovoqli krem-sho'ruva

Kuz fasli – ayni qovoq pishib yetiladigan davr. Bu shifobaxsh ne'matdan oila a'zolarimiz uchun turli taomlar tayyorlab, dasturxonga tortish mumkin.

Kerakli masalliqalar: kartoshka 5-7 dona, qovoq 400 g, piyoz 1-2 dona, 500 ml suv, 200 ml sut, sariyog' 50 g, ko'katlar, ta'vga ko'ra, tuz va murch.

Tayyorlash jarayoni: kartoshka, qovoq va piyozni tozalab, yuvib, bo'laklarga bo'ling. Qozonga solib, ustidan suv quyib qaynating. Masalliqalar pishgach, sut soling va qaynagach, gazdan olib, tuz, murch hamda sariyog' aralashiring. Hamma masalliqalarni blenderlab oling. Taomni tortishdan avval ko'katlar bilan bezash mumkin.

Yqimli ishtaha!

Diqqat, tanlov!

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг 31 йиллигига бағишланади

«ВАТАН БИЛАН УЛҒАЯР ШОН-ШАВКАТИМИЗ»

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг 31 йиллиги ҳамда Ватан ҳимоячилари куни муносабати билан «Vatanparvar» газетаси ва «O'zbekiston armiyasi» журнали ўқувчилари, ҳарбий хизматчилар, журналист ва ижодкорлар ўртасида миллий армиямиз

қўшинларининг ҳарбий қудрати, жанговар сафларда хизмат қилган Ватан ҳимоячиларининг фидойилиги, жасорати ва қаҳрамонликлари, улғу аждодларимиз қолдирган бой маънавий меросни кенг тарғиб қилиш, хизмат вазифасини бажариш чоғида қаҳрамонларча

ҳалок бўлган йигитлар хотирасини абадийлаштириш, ўсиб келаётган ёш авлоднинг юксак маънавий-ахлоқий, ватанпарварлик сифатларини ошириш, Ватан тақдири ва мустақиллиги учун масъулият ҳиссини, фуқаролик позициясини кучайтириш, улар қалбида Ватанга

муҳаббат, Қуролли Кучлардан ғурурланиш ва ҳарбий хизматга чуқур ҳурмат туйғуларини камол топтириш мақсадида «Ватанпарвар» бирлашган таҳририяти «Ватан билан улғаяр шон-шавкатимиз» деб номланган публицистик мақолалар танловини эълон қилади.

ТАНЛОВ ШАРТЛАРИ

Танловга тақдим этилган ижодий ишлар 2022 йилнинг 28 октябридан 2022 йилнинг 24 декабригача (*Word шаклида*) «Vatanparvar» Бирлашган таҳририятига йўлланиши лозим.

Манзил:
100164, Тошкент,
Университет кўчаси, 1-уй.
Электрон манзил:
vatanparvar-bt@umail.uz ёки
телеграм манзили
(90) 968-62-08

Қуйидаги ҳужжатлар илова қилиниши лозим:

- муаллиф паспорти (*шахсини тасдиқловчи ҳужжат*) нусхаси;
- муаллифнинг манзили ва боғланиш телефонлари;
- муаллифнинг хизмат (*иш*) жойи.

Мурожаат учун телефонлар:
(71) 260-36-50, 260-32-57

Энг сара ижодий ишлар «Vatanparvar» газетаси саҳифаларида «Ватан билан улғаяр шон-шавкатимиз» танлови рукни остида чоп этилади.

ҒОЛИБЛАРНИ МУКОФОТЛАШ

Танлов ғолиблари қуйидаги мукофотлар билан тақдирланади:

- 1-ўрин (1 та) – базавий ҳисоблаш миқдорининг 20 (*йигирма*) баробари, диплом;
- 2-ўрин (2 та) – базавий ҳисоблаш миқдорининг 15 (*ўн беш*) баробари, диплом;
- 3-ўрин (3 та) – базавий ҳисоблаш миқдорининг 10 (*ўн*) баробари, диплом;
- рағбатлантирувчи мукофотлар (4 та) – базавий ҳисоблаш миқдорининг 6 (*олти*) баробари, диплом.

Танлов натижалари «Vatanparvar» газетаси ва сайтида ҳамда mudofaa.uz сайтининг телеграм каналида эълон қилинади.

Танлов ғолиблари ва совриндорларига мукофотлар 2023 йил Ватан ҳимоячилари куни байрами арафасида тантанали равишда топширилади.

ТАҲРИРИЯТ

OBUNA – 2023

«VATANPARVAR» gazetasi nashr ko'rsatkichi – 114

«O'zbekiston armiyasi» jurnali nashr ko'rsatkichi – 1 273

– Men
«Vatanparvar»ni
tanladim.

Siz-chi?

@Vatanparvargazetasi_bot
“Vatanparvar” birlashgan taҳririyati bilan bog'lanish uchun telegram bot

SHU SONNING
ELEKTRON SHAKLI

VATANPARVAR

MUASSIS

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
MUDOFAA
VAZIRLIGI

www.mudofaa.uz

Tahririyat kengashi:

polkovnik Hamdam Qarshiyev
polkovnik Otabek Yuldashev
polkovnik Alisher Boboxonov
Maqsud Abilov

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqriz qilinmaydi va mualliflarga qaytarilmaydi.
Mudofaa vazirligi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar departamenti – “Vatanparvar” birlashgan taҳririyatining kompyuter markazida saҳifalandi.

Bosh muharrir:

podpolkovnik Ahror Ochilov

ISSN 2010-5541

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2008-yil 6-iyunda 0535 raqami bilan ro'yxatga olingan.

Telefonlar:

kotibiyat: 71 260-36-50
buxgalteriya: 71 260-35-20
yuridik bo'lim: 71 260-29-41
faks: 71 260-32-29

Navbatchi: leytenant Dilshod Ro'ziqulov

Sahifalovchi: Begali Eshonqulov
Musahhih: Sayyora Mirzayeva

Buyurtma: Г-1005
Hajmi: 6 bosma taboq
Bichimi: A3
Adadi: 29 755 nusxa
Bosishga topshirish vaqti: 14:00
Topshirildi: 14:30

Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani rasmiylashtirgan tashkilot javobgar.
Mualliflar fikri taҳririyat nuqtayi nazaridan farqlanishi mumkin.

Gazeta juma kuni chiqadi.
Gazeta 1992-yilning 24-iyunidan chiqq boshlagan.

Nashr ko'rsatkichi: 114.
Bahosi: kelishilgan narxda.

“Sharq” nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasida chop etildi.
Bosmaxona manzili: Toshkent shahri, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

1 2 3 4 5 6

Manzilimiz:
100164, Toshkent, Universitet ko'chasi, 1-uy.

t.me/mv_vatanparvar_uz
t.me/mudofaavazirligi

www.mv-vatanparvar.uz
www.mudofaa.uz

mudofaavazirligi

mudofaavazirligi

www.youtube.com/c/UzArmiya